...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гараба.

...УРЯАД ҮНЭН

№ 114 (11712)
1968 оной майн 17,
пятница

сэн 2 мүнгэн

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

КПСС-эй Буряадай обкомдо, республикын Министрнүүдэй Советтэ

Оньһожоруулагдамал лугомелиоративна бригада, отряд болон ...одуудай звенонуудай 1968 оной социалис мүрысөөнэй гурим тухай

...а бэлиээри үндэһөөрнь ... хүдэлмэри үргэнөөр ...а ногооной баян ургаса ... социалис мүрысөөндэ ...дамал лугомелиоратив- ...отряд болон луговодуу- ...шадые олоорнь хабаа- ...өөр КПСС-эй Буряадай ...бликын Министрнүүдэй ... тогтообо:

... мүрысөөгөөр илажа ...барюулха дамжуулгын ...лаан вымпел ба мүнгэн ...охо:

...мүрысөөнэй дүнгөөр нэ- ...эзэлһэн оньһожоруу- ...мелиоративна отряд ба бригадануудта республикын Хүдөө ажахын министерство, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг 300 түхэриг мүнгэн шантайгаар, хоёрдохи һуури эзэлэгшэдтэ—200 түхэриг, гурбадахи һуури эзэлэгшэдтэ—100 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха;

мүрысөөнэй дүнгөөр нэгэдэхи һуури эзэлһэн оньһожоруулагдамал лугомелиоративна отрядуудта Хүдөө ажахын министерствын дамжуулгын улаан вымпел 150 түхэриг мүнгэн шантайгаар, хоёрдохи һуури эзэлэгшэдтэ — 100 түхэриг ба гурбадахи һуури эзэлэгшэдтэ—50 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха;

нэгэдэхи һуури эзэлһэн луговодуудай 20 звено, луговодууд болон малшадта «Буряадай АССР-эй эрхим луговод» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо. Мүн Хүдөө ажахын министерство болон Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамота 50 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха.

2. Иимэ дүнгүүдые түйлагшад социалис мүрысөөгөөр илаһанда тоологдохо гэбэл:

1968 ондо сабшалан һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудаа гүйсэд дүүргэжэ, даатан участок дээрэһээ үбһэ ногооной баян ургаса һайн шанартайгаар хуряажа абаһан (гектарай 15 центнерһээ бага бэшые, хямда сэнтэйгээр) оньһожоруулагдамал лугомелиоративна бригада болон отрядууд;

даатан сабшалангаа һайжаруулха түсэбөө дүүргэжэ, гектар бүриин 25 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаһан луговодуудай звенонууд, луговодууд, малшад.

3. Оньһожоруулагдамал лугомелиоративна отряд, бригада, луговодуудай звенонууд болон малшадай дунда үбһэ ногооной баян ургасын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень Хүдөө ажахын, Уһанай ажахын ба мелиорациин министерствэнүүдые, КПСС-эй райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, үйлэдбэриин управленинүүдые, колхозууд болон совхозуудай правленинүүд, дирекцинүүдые, парткомуудые уялгалха.

4. Социалис мүрысөөгөөр илагшадые тэмдэглэдэг байхын тула «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдтэ республикын Хүндэлэлэй самбар бии болгохо.

5. Шагналда гаргашалха мүнгэ олоод, тэрэнние Хүдөө ажахын министерствэдэ дамжуулхыень республикын Финансын министерствые уялгалха.

...Иванович Михаханов Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой Хэрээтын отделенидэ механизатораар хүдэлнэ. Эрхим ...үлөө ВДНХ-гай алтан медальда хүртэһэн энэ механиза... тарилга дээрэ сеялкэшэнээр хүдэлнэ. Тэрэнэй агре...а даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ.
...ДЭЭРЭ: Т. И. Михаханов.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ПОЛИНУУДҺАА МЭДЭЭСЭЛ

ЭРТЫН ТАРИЛГА ДҮҮРЭХЭНЬ

— Мүнөө хабар хүйтэн байжа, газар орой болотор гэдэһэгүй. Тиимэһээ эртын тарилга орой эхилэгдээ,— гээд, Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи отделениин тракторна тэряан ажалай бригадын бригадир Нима Норбоевич Бадмаев хөөрэнэ.

Эдэнэр майн 1-дэ эртын оросһото таряа тарижа эхилбэшье, майн 11-дэ хараалагдаһан 150 гектарай 121 гектартань лэрса тарижа үрдиһэн байгаа. Харин наран сэсэг, зелёнко тариха түсэбөө саг болзортонь дүүргээ. Мүн тиихэтэ 133 гектар хабарай паар хахалаа.

Энэ үе соо түс бригадын трактористнар Роман Чимитов, Игорь Гончаров, сеяльщигууд Виктор Цыбиков, Николай Шеманов гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлжэ, түрүү зэргэтэ ябана.

Нима Норбоевичой бригадынхид бултадаа шахуу залуушуул. Тиимэһээ үдэшэ үглөөнь омог доюун хүбүүд, басагадай хүхюун зугаа замханагүй. Хүдэр ажалша элэ залуушуулай тарилгаяа саг болзортонь һайн шанартайгаар дүүргэхэнь лабтай.

В. ХАМАГАНОВ.

БОЛЗОРҺОО УРИД

ЗЭДЭ. (Телефоноор абтаба). Эндэхи Октябрьска совхозой 2-дохи отделениин А. Лобановай хүтэлбэрилдэг тракторна таряан ажалай бригадын механизаторнууд даалгагдаһан 160 гектар талмэйдаа эртын тарилга хэхэ даабаряа майн 14-дэ дүүргэжэ, аймаг доторoo түрүү һууридa гараһан байна. Механизаторнууд М. Серебреников, А. Лашманов, сеялкэшэд Н. Попов, М. Гапаров гэгшэд үдэр бүриингөө даабарие 120—140 процент дүүргэжэ, социалис мүрысөөнэй дүнгөөр түрүү һууридa гараа. Үшөө тиихэдэ эндэхид 600 гектарта обёос, 200 гектарта кукуруза тарихаар бэлдэжэ байнхай.

В. КЛОЧИХИН.

8 ҮДЭР СОО

Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой хоёрдохи тракторно-тарян ажалай бригадада хабарай тарилга амжалтатай ябажа байнхай. Бригадын механизаторнууд эртынгээ тарилгые 8 үдэр соо дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр энэ зорилгоёо амжалтатай бэелүүлнэ. Тракторист Радна Халудоровай агрегат халаанайнгаа даабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг дээрэһээ бригадын механизаторнуудай мүрысөө толгойлно. Энэ агрегадта сеялкэшэдээр Анатолий Осипов Николай Евдокимов хоёр ажалладаг юм.

Д. ЦЫРЕНОВ.

РЕФОРМЫН АШАГ ТУҺЫЕ ХҮСЭД БҮРИН ХЭРЭГЛЭХЭ

Бүхэсоюзна экономическа зүблөөнһөө

МОСКВА. (ТАСС). Бүхэсоюзна экономическа зүблөөн ороной ниислэл хотодо хоёрдохи үдэрөө үргэлжэлһөөр. СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ Н. К. Байбаковой элидхэл майн 15-най үглөөнһөө зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилээ. Ленинградай финансово-экономическа институдай профессор А. А. **Александров** түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдые һалбари һалбаряарнь эмхидхэбэл, тусхай мэргэжэлтэй болгохо, хамжан ажаллаха хэрэгтэ аша үрэтэйшье, хүнгэншье болохо һэн. Тэрээнһээ гадна, шэнжэлгын хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдаха зэргэтэй гээд, хэлэһэнээ баримталхын тула нүхэр Александров хэдэн жэшээ дурдаба.

Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, республикын Госпланай түрүүлэгшэ **С. К. Зиядуллаев** арадай ажахы хүтэлбэрилхэ түсэбэй бүри һайн түхэл гурим, онол арга тодорхойлон зохёохо асуудал дээрэ тогтоо. Һалбари һалбаряарнь, нютаг нютагаарнь түсэблэхэ асуудалда мүн лэ анхаралаа хандуулба. Узбекистанай түлөөлэгшэ республикануудай, городуудай, районуудай түсэблэлгын органуудай удха шанар дээшэлүүлхэ дурадхал оруулаа.

ВЦСПС-эй секретарь **И. М. Владыченко** иигэжэ хэлэбэ: мүнөө бэелүүлэгдэжэ байгаа түсэблэлгын шэнэ гурим социалис ажахын үлэмжэ һайн талыень хэрэглэхэ шэнэ арга боломжо олгоо, үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ олониитын үргэнөөр хабаадаха таарамжатай арга бии болгоо. Гэбэшье шэнэ гуримай бүхы арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Заводуудай, фабрикануудай түсэбтэ даабаринуудые министерствэнүүдэй зүгһөө жэлэй туршада хэдэ дахин һэлгэдэг ушарнуудшье үзэгдэнэ. Материальна урмашуулгын фондынуудые хэрэглэхэ асуудалда И. М. Владыченко мүн лэ анхарал хандуулба. Тэрэнэй һанамжаар, социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудай, гэр байра барилгын фондын нормо дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Иимэ юумэн эхэнэрнүүдэй олоороо ажалладаг предприятинуудта илангаяа шухала байна гэбэ.

Зүблөөн үргэлжэлһөөр.

РСФСР-эй „ЗНАНИЕ" БҮЛГЭМЭЙ IV СЪЕЗД

РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй IV съезд Москвада, СССР-эй Ехэ театр соо боложо үргэлжэлөө. Съездын делегадууд республиканска бүлгэмэй һүүлэй дүрбэн жэл соо хэһэн хүдэлмэрине хоёр үдэрэй туршада зүбшэн хэлсэжэ, Россин Федерациин ажалшадай дунда политическэ, шэнжэлхы ухаанай эрдэм бүри һайнаар дэлгэрүүлхэ онол аргануудые хараалба.

Майн 15-да академик Ф. В. Константинов, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальнигай орлогшо М. Х. Калашник, философиин эрдэмэй кандидат Р. П. Дулерайн (Чечено-Ингушай АССР), М. Г. Занкина (Ярославска область). КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таһагые даагша П. Н. Степаков болон бусад үгэ хэлээ.

Тоосоото үе соо правлениин хэһэн хүдэлмэрине съезд һайшааба. Тиигээд РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй правлениин хүдэлмэри тухай, Россин Федерациин ажалшадай дунда политическэ, шэнжэлхы ухаанай эрдэм бүри һайнаар дэлгэрүүлхэ зорилгонууд тухай тогтоол бүгэдын дуугаар баталан абаа.

Правлениин, шалгалтын комиссиин гэшүүд һунгагдаба.

Съездын делегадууд КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаа.

Россин Федерациин «Знание» бүлгэмэй съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

(ТАСС).

Россин уран зохёолшодтой уулзаба

Россин литературын үдэрнүүд Хальмагта недели үлүүтэй соо үргэлжэлөөд дүүрэбэ. РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной түлөөлэгшэд — уран зохёолшод болон поэдүүд Хальмаг нютагта хани халуунаар угтагдаа. Городууд болон тосхонуудта, тарян ажалай бригаданууд ба хонишодой отарануудта олон зоной хабаадалгатай уулзалганууд боложо, уран үгын мэргэжэлтэд өөһэдынгөө зохёолнуудые уншаһан, хараа түсэбүүд тухайдаа хөөрэһэн байна.

Россин литературын үдэрнүүдтэ хабаадаһан олон зохёолшодые Хальмагай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаа.

Майн 15-да Элистын зон аха дүү арадайнгаа түлөөлэгшэдые хани халуунаар үдэшэн мордохуулба.

ДРВ-гэй, США-гай ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ТУСХАЙТА ХӨӨРЭЛДӨӨН

ПАРИЖ, (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын ба Америкын Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй тусхайта хоёрдохи хөөрэлдөөн Париждахи Уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо майн 15 да болоо. Мүн эндэшье (майн 13-найхидал адляар) ДРВ-гэй делегацине — Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай секретарь, ДРВ-гэй правительствын министр Суан Тхюи, США-гай делегацине — онсо даабари дүүргэдэг элшэн сайд Аверелл Гарриман толгойлоо.

Делегацинуудай түлөөлэгшэд майн 13-да хоёр талаһаа хэгдэһэн мэдүүлгэнүүдтэ харюунуудые үгэбэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). ДРВ-гэй ба США-гай түлөөлэгшэдэй хоёрдохи тусхайта хөөрэлдөөн эндэ 3 час 30 минутын турша соо үргэлжэлөө.

Удаадахи тусхайта хөөрэлдөөн майн 18 най субботодо болохо.

ТУРУУШУУЛ ШАНДА ХҮРТЭБЭ

НАРҺАТА. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй Яруунын райкомой бюро болон аймгүйсэдком аймагай һаалишадай мүрысөөнэй дүн хаража үзэбэ. Апрель һарын хүндэ хүшэр уларилые эрэлхэгээр дабажа, амжалта түйлаһан Яруунын совхозой дүрбэдэхи отделениин нүхэр Княжевай толгойлдог гүүртынхид партиин райкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абажа, 30 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ. Тэдэнэр үнеэн бүхэнһөө 220,3 литр һү һаажа, һарынгаа түсэб 125 процент дүүргэбэ.

Нарһатын совхозой «Улаан туягай» гүүртынхид (даагшань Б. Нимаев) хоёрдохи һууридa гаража, дамжуулгын вымпел болон 20 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ.

КПСС-эй райкомой, аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй халуун анхарал һаалишадые шэнэ амжалтада уряална.

Ц-Д. ДЫМБРЫЛОВ.

...АГТАЙ ...ИНААР

...ой модоной ажахын ...шад энэ жэлэй ап...бые холо үлүүлэн ... Тэдэнэр 271 гектар ... модо тариба. Тэдэ...арынь колхозой га...арынь газарай хүрь...н тула тариглаа.

...н коллектив продук...ха, худалдаха түсэ... дүүргэнхэй. Хабар...атай сагые аша ту...глэхэ, ой модо хам... модо тариха дааба...дүүргэхэ гэжэ тэдэ... байна.

Л. МИНЧЕНКО.

ХОДОДОО МАГТААЛТАЙ

Улаан-Үдын аймаг. «Улаан Оронго» колхозой гахайшан Екатерина Александровна Быкова арбан табан жэлдэ мал ажал дээрэ хүдэлнэ. Мүнөө гахайшанаар ажаллажа, хододоо магтуулна. Нёдондо декабрь һарада даажа абаһан гахайнуудынь хоногой 500—600 граммаар нэмээгдэжэ, һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэ болгон нэгэ гахай абаба.

В. АЧИТУЕВ.

ФЕРМЭ, ПОЛЕВОЙ СТАНДА — НҮҮДЭЛ НАЙМАА

Таряалангай үргэн нэмжээ полинуудта трактор, машинын хүнхинөөн үдэр һүни замханагүй. Тарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа. Полевой стан бүхэндэ олонхи механизаторнууд байрлана. Мүн ниитын мал ажал дээрэшье хүдэлжэ байгшад хабарай хагсуу үедэ хони малаа тобир тарганаар байлгахын, мал ажалай продукт элбэгээр абахын хойноһоо оролдон тэмсэнэ.

Ажал хүдэлмэриин эгээл энэ дайшалхы газарнуудта хүдэлөөшэдые худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд али бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангаха, онсо ехэ оролдолго гаргаха үүргэтэй. Сэхэ фермэ гү, али полевой стан ошожо, худалдаа наймаа һайнаар эмхидхээд, ажалшадай хэрэглэмжые гүйсэдөөр хангаад байбал, ажахынгаа ээлжээтэ шухала зорилго шиидхэлгэдэ хубитаяа бүрин оруулха байһанаа худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд һайн ойлгоно. Малшан гү, али таряашан бүхэнэй мүнөөдэрэй эрилтые хүсэд һайнаар хангаха арга боломжотойшье.

Эгээ мүнөө үедэ республикымнай хүдөө нютагуудта хэдэн зуугаад магазинууд хүдэлнэ. Тэдэ бултааран оролдожо хүдэлөөһаа, ехэ юумэ хэхэ, бүтээхэ байна.

Һүүлэй үедэ нютаг нютагуудта нүүдэл наймаан ехээр дэлгэрэнхэй. Колхоз, совхозуудай фермэ, гүүртэ, отара болон полевой станууд дээгүүр 98 автолавканууд хүдэлнэ, мүн 60 гаран наймаалагшад морёор ябажа байнхай. Баһа наймаалагшагүй 200-гаад ларегууд бүхы дээрээ тоологдоно. Тэдэнэй ямараар хүдэлжэ байһаниинь яһала элирнэ, ёһотой бэрхэшүүлыншье шалгаранхай. Жэшээнь, Сэлэнгын аймпотребсоюзай жолоошон-наймаалагша Георгий Петрович Коломинние абажа үзыт. Тэрэ хадаа XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал ажалай 38 фермэ, отаранuудаар, мүн тарилгын эхилһээр полевой станууд дээгүүр таһалгаряагүй ябана. Автолавкаяа ходо бэлэн байлгадаг. Машинынь эбдэрхэ, һаатаха ушар огто байдаггүй. Нүхэр Коломин сабхи, бээлэй, хүүртиг, спецовко гэхэ мэтэ хүдэлмэриин хубсаһа хунар, эдеэ хоолой зүйлнүүдые ассортиментынгээ ёһоор абажа, наймаалжа ябадаг. Тиихэдэ нэгэ доро тарилгашадай, малшадай захил абажа, заатагүй дүүргэхын хойноһоо оролдодог. Баталагдаһан график, маршрудаа хазагайруулдаггүй. Иигэжэ ажаллахадань, хүдэлмэришэд шухала хэрэгсэлэй эд бараагаар таһалдадаггүй, ажалһаа һаатадаггүй, урмашадаг, баясадаг.

Тэрэшэлэн Түнхэнэй аймпотребсоюзай автомашинын жолоошо-наймаалагша Радна Сайдуков «Восточные Саяны» колхозойхидые жэншэдгүй һайнаар хангана. Тарилгын эхилһээр графигаа бүришье нягтаруулжа, үдэр һүнигүй шахуу хүдэлжэ байнхай. Мүн Хэжэнгын совхозрабкоопһоо нүхэр Гончиков, Түнхэнэй аймпотребсоюзһаа нүхэр Конюшкин болон бусад түрүүшүүлые магтан дурдамаар лэ.

Теэд хүдөө аймагуудта автолавка, магазин бүхэн иимэ һайнаар хүдэлнэгүй. Түбэй тосхон һууриинһаа сааша гаража ошохо дурагүй, али олон шалтагаан урдаа бараад, бэеынгээ амарые хараад лэ һууха баримтанууд үзэгдэнэ. Баргажанай, Бэшүүрэй болон бусад аймагуудта зарим автолавканууд фермэ, отара болон полевой стан дээгүүр ёһоор ябанагүй, жэшээнь, Баргажандахи зарим автолавканууд графигаа дүүргэдэггүй, малшад, тарилгашадай эрилтэдэ ёһо тэдысэ гү, али хойрог бүдүүлигээр хандадаг, тэдээндэ хэрэгтэй эд барааень саг болзор соонь абаашажа үгэдэггүй байна. Иигэхэдэнь сэхэ ажал дээрээ хүдэлжэ байгшадай зүгһөө гомдол, мэдүүлгэнүүд орохол ёһоороо ороно ха юм. Мүн тэндэхи райпотребсоюзай болон сельпонуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй холын гүүртэ, отара гү, али полевой стан дээгүүр ябадаггүй, нүүдэл наймаагаар огто һонирходоггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Нүгөө талаһаа худалдаа наймаанай эмхинүүдые огто хайхархагүй, тэдэнние транспорт, мори унаагаар хангахагүй баримтанууд үзэгдэнэ.

Наймаалагшадта эрилтэ табихынгаа хажуугаар тэдэндэ туһалха, үүсхэл оролдолгыень дэмжэхэ хэрэгтэй ха юм.

Малшад, тарилгашадые энэ үедэ нэгэ доро эрхим һайнаар хангахын хойноһоо магазинай наймаалагша бүхэн ехэхэн хүсэлэл оролдолго гаргаха болоно. Эдэнэй ажал хүдэлмэрине райпотребсоюз болон сельпонууд толгойлон эмхидхэхэ, хинан шалгаха, бодото туһа хүргэхэ уялгатай.

Фермэ гү, али полевой стан бүхэн нүүдэл наймаанай график соо оруулагдаха, тэндэхи ажалшадай эрилтэ аргагүй нарин нягтаар бүридхэгдэн хангагдажа байха ушартай. Нэн түрүүн автолавка бүхэнние аймпотребсоюзай гү, али совхозрабкоопой правлени саг үргэлжэ хангаха, малшад, тарилгашадай захил бүхэнние дүүргүүлхын хойноһоо оролдохо, элдэб янзын хубсаһа, эдеэ хоолой зүйл, һонин шэнэ ном, мүн хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтын ёһоор эд бараа заатагүй табижа үгэхэ, бүхы баазануудта хадагалагдажа байһан зүйлнүүдээ тусхай бүридхэлдэ абаха болоно.

Тэрэшэлэн нютаг нютагай аймпотребсоюз, совхозрабкооп, сельпонууд нүүдэл наймаа эмхидхэгшэдые шалгаха, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ, үрэ дүнгүүдыень һара, декада бүхэндэ бүридхэхэ, тиигэхэдээ абажа ябадаг лэ бараанайнь ассортимент, хүнүүдһээ абаһан захилай тоо мэдэхэ, тэрэ захилай хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһыень гол анхаралдаа абаха ушартай.

Мүн ажалшадай эрилтые сельпо, автолавка, магазин, киоск бүхэнэй ямараар хангаха байһые нютагай Совет, тэрэнэй депутадуудай комиссинууд, ниитын эмхинүүд ходо хинан шалгажа, хүтэлбэрилжэ байха болоно. Энэ талаар депутадай постнууд илангаяа ехэ юумэ хэхэ аргатай.

Үнэн зүрхэнһөө үүсхэл оролдолго гаргаһан газарта ажалшадай эрилтэ һайнаар, хүсэд дүүрэнээр хангагдаха байна, хангагданашье.

Тарилгые эрхим һайн шанартайгаар богони болзор соо дүүргүүлхэ, малай ашаг шэмые хабарайшье сагта һаань, элбэг дэлбэгээр хуряаха хэрэгтэ хубитаяа оруулха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй арюун уялга болоно.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

„Уһанай аюулһаа абарһанай түлөө" медаляар Н. П. Заплетиниие, Б. С. Климовые шагнаха тухай

Уһанай аюулһаа хүнүүдые абарха үедөө эрэлхэг зориг, габьяа гаргаһанайнь түлөө, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1957 оной февралиин 16-най Указай ёһоор, «Уһанай аюулһаа абарһанай түлөө» медаляар СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха:

Прибайкалиин аймагай Гремячинска загаһа барилгын участогай токарь **Заплетин Николай Петровичые,**

Хориин аймагай Хориин леспромхозой технорук **Климов Борис Степановичые.**

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото,
Советүүдэй байшан, 1968 оной майн 14.

Нүхэр Николай Петрович Заплетин Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай Гремячинска участогта хүдэлдэг, 1920 ондо түрэһэн, партиин гэшүүн.

1967 оной ноябрь һара соо Гремячинска дунда һургуулиин һурагша А. Шахторин Г. Гусляков гэгшэд Байгал дээрэ шаргаар һолжоржо наадаһан байна. Гурбадахи классай һурагша Шахторин нимгэхэн мүльһэнэй сүмэрхэдэ, далайн долгиндо абтан, эрьеһээ холодожо эхилээ. Тиихэдэнь нүхэр Заплетин өөрынгөө ами наһые хайрлангүй, мүльһэтэй хүйтэн уһа руу һүрэн орожо, хүбүүнэй ами наһые абараа.

* * *

Нүхэр Борис Степанович Климов Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн модо бэлэдхэлэй пунктда хүдэлдэг, партиин гэшүүн, 1932 ондо түрэһэн.

Майн 3-най, 4-нэй һүни Эрхүүгэй политехническэ техникумэй студент А. Д. Неверов Хориин тосхондо ажаһуугша А. П. Мурзина гэгшэд Гусиноозерск хотодо ажаһуугша Н. Банновтай хамта ойн нуурай хүүргын дэргэдэ хэдэн модо холбожо һала хээд, Үдэ голые хүндэлэн гаража, Зүүн-Хуурайда байһан түрэлхидтөө ошохо гэжэ шиидэбэд. Тиихэдэ Үдэ үерлэһэн, Зүүн-Хуурай орохо харгы уһанда абтаһан байгаа.

Голой тэгэндэ ябатарнь, һалаянь хүмиржэ, тэдэ гурбан уһа руу унашаба.

Баннов гээшэнь арай гэжэ эрьедэ хүрөөд, болоһон ушар тухай дуулгаба. Неверов Мурзина хоёр бургааһанһаа шаггагалдаад, хүнүүдэй ерэтэр хүлеэхэ баатай болобо.

Һууринай хүн зон, мүн тэрэ тоодо технорук Климов энээн тухай аймагай түбтэ дуулгажа, аюулда орогшодые абархаяа яраба.

Нүхэр Климов баатаршалга харуулжа шадаа. Тэрэ өөрынгөө резинэ онгосо дээрэ һуужа, аюулда орогшодто хэдэн дахин ошохые оролдоо. Һүүлэй һүүлдэ, һүниин 2 часта, Неверов, Мурзина гэгшэдые абаржа шадаа.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ХАНГАЛТАГҮЙ ДҮН

МУХАР-ШЭБЭР. КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой үндэһөөр соносхогдоһон сабшалан һайжаруулха хоёр һара дүүрэжэ, тэрэ шухала хэмжээ ябуулгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэ болоһон тухай дүн партиин райкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар аймагай хүдөө ажахын управлениин главна агроном, уһалууриин системын управлениин начальник бюро дээрэ элидхэбэ.

Сабшалан дээрэ шэбхэ зөөхэ, үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулха, сабшалан һайжаруулха талаар агротехническэ хүдэлмэриин түсэбүүд дүүргэгдээгүй гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Зарим ажахынууд сабшалан дээрэ хүдэлхэ саг үргэлжын луговодуудай звенонуудые, оньһожоруулагдамал агрегадуудые бии болгохо шадалгүй байһаар. Энээнһээ уламжалан, ехэ сабшалан эзэгүй үлэнхэй.

Хүдөө ажахыдахи энэ гол шухала хүдэлмэриие саашадань үргэлжэлүүлхэ, ажахы бүхэндэ сабшалан һайжаруулха звено, отрядуудые эмхидхэхэ, тэдэндэ зэр зэмсэг, газар даалгаха, тэдэ бүгэдые ажахын тоосоондо оруулха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тогтоол бюро баталан абаба.

Н. НИМАЕВ.

РЕДАКЦИИН ТООСООН

ПЕТРОПАВЛОВКА. «Зэдын үнэн» газетын редакциин хүдэлмэридэхи дутагдалнууд ба тэдэниие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудалаар тус газетын редактор нүхэр Бадмажапов КПСС-эй райкомой бюро дээрэ тоособо.

Тус редакциин хүдэлмэрилэгшэд түрүү дүй дүршэл согсолхо, саашадань дэлгэрүүлхэ, партийна организацинуудай эмхидхэхы ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэриие, коммунистнуудай түрүү үүргые удха һайнтайгаар харуулха талаар ехэ дутагдалнуудтай байһаниинь энэ бюро дээрэ элирбэ. Мүн тэрэшэлэн ажахынуудай экономико улам хүгжөөхэ асуудалнуудта анхарал багаар хандуулагдана. Хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаан һула, редакциин зарим хүдэлмэрилэгшэдэй журам бирагүй байдалтай гэжэ шүүмжэлэгдэбэ.

Газетын хүдэлмэри тушаа партийна конференци дээрэ делегадуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые тушаа редактор нүхэр Бадмажапов анхаралаа табяагүйнь гэмшэлтэй.

Г. БАДМАЖАПОВ.
партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

КОМСОМОЛШУУД ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ ЯБАГШАД

Хонидой шэнэ һүрэг эмхидхэгдэбэ. Табан һүрэгһөө бүридэһэн хадаа, тэдэнь табан ондоо һалажа хушуурхаяа оролдонод. Һамар тээшэ бэе бэедээ дадажа эхилээд һэн.

Н а м а р Баруун-Хэлтэгэйдэхи үбэлжөөндэ колхозой комсомолшууд ерэжэ, хонишод үбгэ һамган хоёр Протопоповтондо туһалаа һэн.

Дулаан байра бэлдэгдэнхэй, тэжээл гэжэ бии... Теэд ахалагша хонишон комсомолой гэшүүн Антонина Протопопова үндэр уялга абахаяа айһан юм. «Шадахагүйхабди даа, зуун эхэ хонидһоо наян хурьга абаа бол хүрөө», — гэжэ Антонина таһа арсаад, хэлээшээел хэлээд байгаа бэлэй. «Үшөө дүршэлгүйб...». Тиихэдэ хонишон эхэнэр зуун хонидһоо зуун хурьга абахаб гэжэ долоошье зүүлэндээ һанаагүй юм ааб даа.

Үдэрнүүд үнгэрбэ. Үбэлэйшье саг ошожо, абаһан түлнүүдээ тоолоходонь, Антонина Протопоповагай отарынхид ехэ амжалта туйлаа гэжэ элирүүлэгдэбэ. Колхозой хонишодой олон асуудалда ахалагша хонишон нэгэл харюу үгэхэ:

— Намда ямар нюуса байха һэм, ажаллахаһаа ондоо...

Теэд бусад хонишод Протопоповагай бригадынхитай нэгэ адли байдалтай аад, юундэ ондоо дүнгүүдтэйб? Тэдэнэр ямар шалтагаанаар үсөөн хурьга абааб?

Эдэ асуудалнуудта харюу олдохо. Протопоповагай амжалтын үндэһэ һуури—ажал, ажал, үшөө дахин ажал гээшэ. Антонина Протопопова дүршэлгүйшье һаа, богони саг соо хонишоной хэдэг юрэ бусын ажалда дадаа, түлшье абажа, нооһошье хайшалжа, нооһоёо шанар шанараарнь илгажашье, искусственна аргаар үрэжүүлгэ хэжэшье һураһан байха.

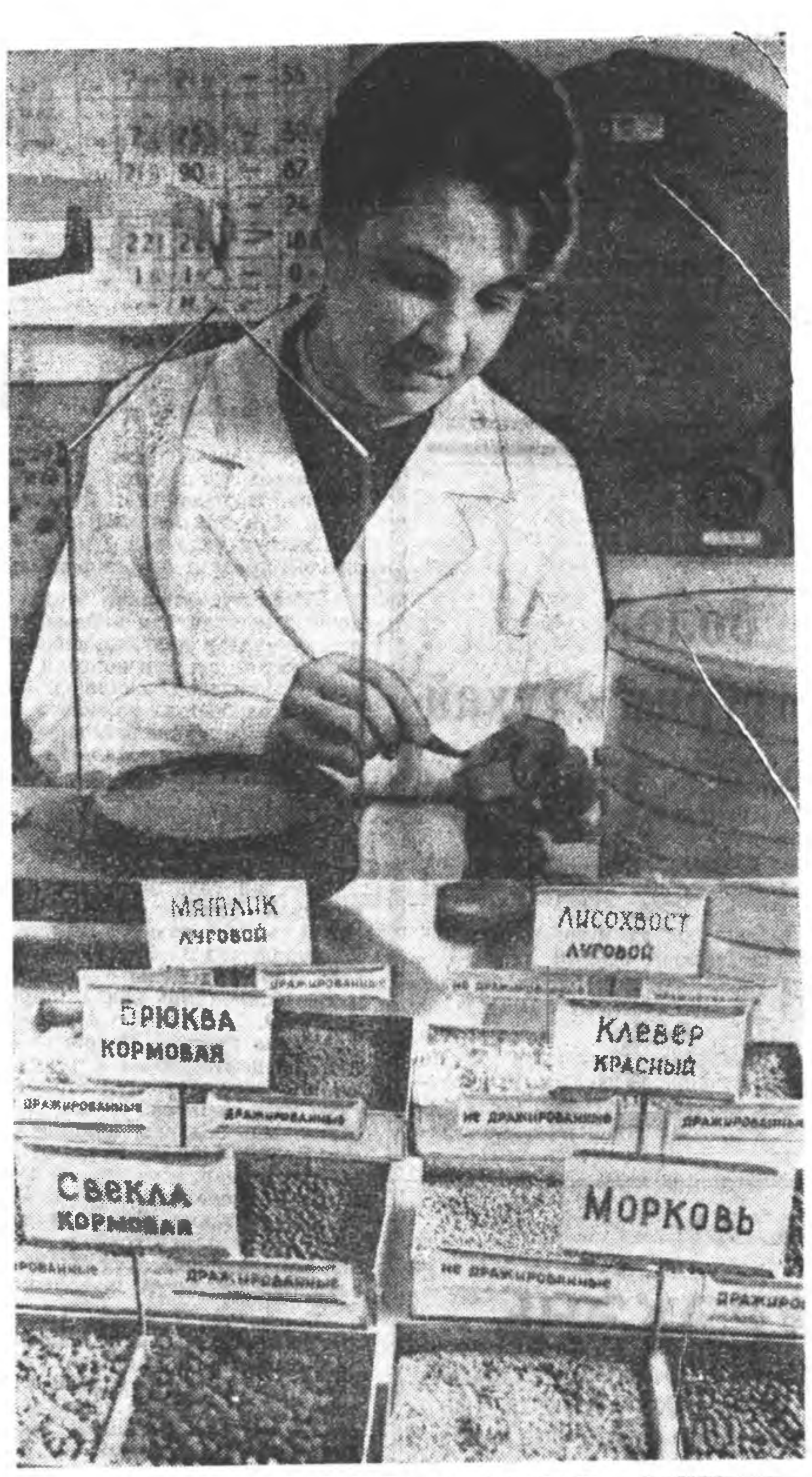
Антонина үбэлэй хэсүү үе сагые һанана. «Бүхы хонидоо хүдагай уһаар уһалуулагша һэмди. Хэды хүнэг уһан удхагдааб даа. Саһан ехээр орожо, һаалта хэдэгшье һэн: байрануудай үүдэнүүдые саһанһаа сэбэрлэжэ тайлаха ушар гараха... Түрүүшынхеэ хурьгалһан хонид түлөө голохоёо һанаха. Буряадаар «тээгэ-тээгэ» гэжэшье һураһан байхаб. Хурьгалха хонидоо саг сооньилгаха, ондоо байрада оруулха гээшэ — юрын лэ ажал ааб даа. Ганса тушаажа абаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандаха хэрэгтэй...»

Үбгэ, һамган Протопоповтон хонишод болоһоор гурбадахи үбэлжэлгэеэ үнгэргөө. Гурбан жэлэй урда тээ тэдэнэр Юрөөгэй культурын байшангай хүдэлмэрилэгшэд байһан юм. Константин Протопопов—уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр, Антонина—массовигаар ажаллаа. Тэдэнэрэй эмхидхэһэн уран һайханай бүлгэм россиин харалгада нэгэдэхи дипломоор шагнагдаһан юм. ...рин залуу соёлшод ... ажалда дурлажа, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд болоо байна.

Нёдондо Антонина Фрунзе городто үнгэргэгдэһэн залуу хонишодой Бүхэсоюзна нэгэдэхи ... то ошохо зол жаргалда ... һэн. Мүнөө баһа һаяхана ... республикын хүдөө ажахын ... түрүүшүүлэй слёдто хабаадаа.

— Комсомолойнгоо 50 ... ойн гүйсэхэ жэлдэ зуун эхэ хонидһоо зуун хурьганһаа ... абахагүйб,—гэжэ мүнөө Антонина хэлэнэ. Антонинын ... үгэдөө хүрэхэ байһандань ... нэр этигэн найданабди.

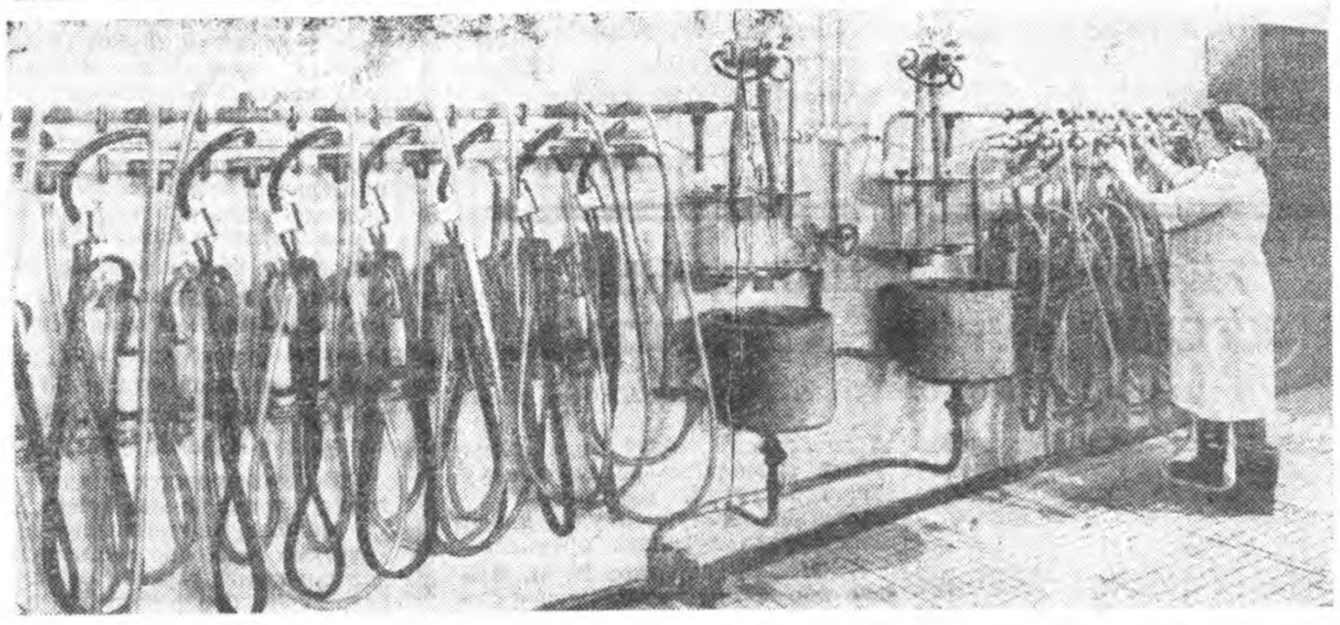
Т. ШАНГ...
ВЛКСМ-эй обкомой ... эмхидхэлэй таһагые даагшын орлогшо.

ЭРДЭМТЭД — ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

ЛЕНИНГРАДАЙ ОБЛАСТЬ. **Эрдэм шэнжэлгын хүдөө ажахын институдай эрдэмтэд хадаа ургамалнуудай үрэһые эһээхэ онол арга олоо. Эдэ үрэһэ тариһанай ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ баян ургаса хуряагдаа. 15—20 процентээр ургаса дээшэлһэн байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **техник Лариса Булавина эһээгдэхэ үрэһэ шалгажа байна.**

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. **«Котово» гэһэн һаалиин фермэ. Үнеэ һаалга, тэжээл, уһа зөөлгэ гэхэ мэтэ зайн галай хүсөөр бүтээгдэнэ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **«Котово» гэһэн фермэдэ.**

ТАСС-ай фото.

АГРОНОМОЙ БУЛАН

ХАРТААБХЫН БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

✦ **Хартаабха бүри ехээр таридаг болоё.**

✦ **Ажалшан зониие тэрээгээр хангахын тулада 1970 он болотор ургасыень нёдондонойхиһоо 53 мянган тонноор дээшэлүүлхэ.**

✦ **Түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсагты.**

Манай республикын ажахынуудта хартаабха ехээр таригдадаг болонхой. Хэрбээ хоёр жэлэй саада тээ колхоз, совхозуудта дунда зэргээр жэлдээ 179 мянган тонноһоо үлүү хартаабха хуряагдадаг байбал, һүүлэй үедэ 212,3 мянган тоннодо хүрөө. Мүн энэ ургамал гүрэндэ ехээр худалдагдана. Хоёр жэлэй туршада республикымнай ажахынууд дунда зэргээр 18.5 мянган тонно хартаабха Эхэ ороондоо худалдаһан. Тиихэдэ республикымнай ниислэл Улаан-Үдэдэ дүтэ оршодог эндэхи хүдөөгэй аймагай ажахынууд 2900 тонно хартаабха худалдаа гэхэ гү, али урда жэлнүүдэйхиһээ 208 тонноор ехэ тушааһан байха юм. Тэрэшэлэн Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын, Баргажанай аймагуудта хартаабхын баян ургаса абтана.

Теэд саашадаа ямар зорилго табигданаб? Колхоз, совхозууд хартаабха горитой тарижа, 1970 он болотор жэлдээ 97,7 мянган тонно үйлэдбэрилдэг болохо юм. Тусхайлхада, нёдондо республикымнай колхоз, совхозууд хамта 53061 тонно хартаабха, 14 752 тонно овощ хуряаһан байбал, гурбан жэлэй туршада хартаабхын ургасые 44,7 мянган тонноор, овощиие — 9979 тонноор нэмээхэ зорилго табигдана.

Энэ хадаа харюусалгатай хэрэг. Манай республикын уужам дайдаар шэнэ предприятинууд хододоо бодожо, тура городой зон жэл бүхэн олошорно. Тэдэниие хоёрдохи «талхаар» хангахын тулада—хартаабхын ургасые мүнөөнэйхиһөө жэлдээ 28 процентээр ехэдхэжэ байгаагүйдөө ойрын сагта зоной эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангажа шадахагүй байнабди. Хартаабхын баян ургаса абадаг болоо һаа, гансаханшье ажалшан зоной хэрэглэмжэдэ гаргаха бэшэ, харин ажахы бүхэн өөрын үрэһэ хүрэнгэтэй болохо, үлүү гараһан ургасаһаа ниитын малай тэжээл болгожо, мал ажалай бусад продуктнуудые элбэгжүүлхэ аргатай юм. Хартаабхын баян ургаса абахын тулада колхоз, совхозууд тэрэнэй агротехникые зүбөөр хэрэглэхэ, түрүү онол аргануудые ажал дээрээ нэбтэрүүлхэ ёһотой. Зүгөөр мүнөөнэй байдалһаа харабал, олонхи ажахынууд бирагүй ургаса абана. Һүүлшын зургаан жэлэй дүнгөөр дунда зэргээр жэлдээ хэды ургаса абтаһаниинь бодобол, оройдоол гектар бүриһөө 44,5 центнер хуряагдаһан болоно. Гансахан 1967 ондо, хартаабхын эгээл һайн ургаса хуряагдаһан жэлдэ, республикын колхоз, совхозуудта га бүриһөө 56 центнер абтаа.

Яруунын, Зэдын, Захааминай, Прибайкалиин, Хориин, Хэжэнгын болон бусад аймагуудай ажахынуудта муу ургаса хуряагдана. Мүн нёдондо олохон нютагуудта хартаабха тариха газар хороогдоо. Гурбан жэл соо 236 гектараар бага болонхой. Зарим ажахынууд бага газарта хартаабха таридаг болоод, тэрэнэйнгээ ургасые бүри дээшэлүүлбэ аа гү гээд харахадаһаа, тиимэ юумэн үзэгдөөгүй. Тарилгынгаа газарые хорооһон олонхи ажахынууд баян ургаса ургуулхаһаа байтагай, өөрын үрэһэ хүрэнгэтэй боложо шаданагүй, гүрэнэй түсэб дүүргэнэгүй.

Ямар шалтагаанһаа хартаабха муугаар урганаб? Агротехническэ заабаринууд наринаар сахигданагүй. Юрын аргаар лэ хартаабха таригдана. Хаана хартаабхын үрэһэн худалдагдажа абтанаб—тэндэ тарилгын нормо сахигдадаггүй. Ургамалай элдэб үбшэнтэй тэмсэхэ арга хэрэглэгдэнэгүй. Мүн хартаабха таригдаһан газар муугаар элдүүрилэгдэнэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагданагүй, зунай үедэ ургасань муу са харууһалагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ хартаабха, овощ таригдаһан газарта 3398 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Энэнь тон бага байжа, ургасада ехээр нүлөөлөөгүй.

Гэбэшье 1967 ондо Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахы, Загарайн аймагай Онохойн совхоз, Баргажанай совхоз КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэһэн байгаа. Баргажанай совхоздо 210 гектар хартаабха таригдажа, га бүриһөө 90 центнер түсэбэй орондо 110 центнер ургаса хуряагдаа. Энэ совхоз хамта 12 128 центнер хартаабха гүрэндөө худалдажа, түсэбөө 2.5 дахин үлүүлээ. Центнер хартаабхын өөрынь үнэ сэн 5 түхэриг 10 мүнгэн байгаа.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахыда 230 га хартаабха таригдаһан. Тиигээд ургасань һайнаар харууһалагдажа, га бүриһөө 96 центнер хуряагдаа. 6840 центнер хартаабха гүрэндэ худалдагдаа. Центнер хартаабхын өөрынь үнэ сэн 5 түхэриг 52 мүнгэн болоо һэн. Тэрэшэлэн Онохойн совхоздо 500 гектар хартаабха таригдажа, 21935 центнер ургаса гүрэндэ тушаагдаһан байха юм.

Имэ ургаса нютаг бүхэндэ абтана гэхын аргагүй. Саг үргэлжэ ажалладаг звенонуудай хүдэлмэриинь комплексно аргаар оньһожоруулха, ажалайнь түлөөһые абтаһан продукциинь хаража үгэдэг болоһоной ашаар түрүү ажахынууд шалгарна. Манай республикада хамта 1100 звено, тэрэ тоодо хартаабха ургуулдаг 160 звено ажалладаг. Теэд олохон ажахынуудай звенонууд миил саарһан дээрэ тоологдохоһоо бэшэ, хүсэдөөр оньһожоруулагдаагүй байха юм. Тиимэ звенодо механизаторнууд хүдэлнэгүй, газарынь даалгагдажа үгтэнэгүй. Ушар тиимэһээ агротехническэ заабаринууд наринаар сахигданагүй. Пропашной ургамалнуудые тариһан ажахынуудта ургасань муугаар харууһалагдана. Звенонуудые эмхидхэлгэдэ харюусалгагүй ябадалай ушардагһаа боложо, хартаабхын бирагүй ургаса хуряагдана ха юм.

Нэгэ имэ жэшээ харуулая. Урзанда манай республикада 9229 гектарта хартаабха таригдаа. Тэрэнэйнь 8240 га звенонуудта даалгагдаһан болобошье, бэшэ участогуудынь хэндэшье үгтөөгүй. Нёдондо 9445 гектарай 8900 гектарынь лэ даалгагдаа. Жэл бүри олон зуугаад га хартаабха эзэгүй хаягдана бшуу. Мянган гектарһаа хэды ехэ хартаабха абтаха байгаад хосорно гээшэб! Энээнһээ гадна, пропашной ургамалнуудые даадаг звенонуудта хэды шэнээн хартаабха, свёкло, турнепс даалгаха тухай тодорхой зүбшөөл манай республика дотор үгы гээшэ. Зарим аймагуудта, жэшээнь, Хэжэнгын, Бэшүүрэй, Улаан-Үдын болон бусад аймагуудта 20, 40, 50, 100 гектар хүрэтэр даалгагдана. Газар бүхэндэ хэхэ хүдэлмэриинь хэмжээ ондо ондоо байхадань, техникэ зэмсэгүүд зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй, ажалай түлөөһэ гуримшуулхын аргагүй болодоно. Тиигэбэшье, зарим ажахынуудта звенонууд адли хүдэлмэридэ ябаад, ондо ондоо түлөөһэ абадаг. Илангаяа колхозуудта түлөөһэнэй гурим мүнөө болотор нэгэ янза болгогдоогүй бшуу.

Мүнөө үедэ хартаабха ургуулга, хуряалгые оньһожоруулха гээшэ шухала хэрэг. Энэ талаар Оймороой совхозой нүхэр С. Ц. Илыгеевэй даадаг оньһожоруулагдаһан звеногой хүдэлмэри һайшаалтай. Тус совхоздо 500 гектарта хартаабха таригдадаг, тэрэниие 5 бригададань эмхидхэгдэһэн оньһожоруулагдаһан звенонууд ургуулна. Нүхэр Илыгеевэй хүтэлдэг түрүү звенодо дүрбэн механизатор ажаллана. Звено бүхэндэ тусгаар полинууд даалгагдадаг, хоёр политой севооборот (хартаабха-шэниисэ) хэрэглэгдэнэ. Техникын талые харахада: 2 трактор, хартаабха һуулгадаг хоёр машина, БСН-4 түхэлэй хоёр борной, культиватор, хартаабха хуряадаг 3 комбайн гэхэ мэтэ.

Звеногой дүршэл тухай хэлэбэл, намартаа шэниисэ хуряагдаһанай һүүлдэ һолоомониинь тэрэ дороо суглуулагдажа, газарынь 25 сантиметр гүнзэгыгөөр намарай һаар болгогдожо хахалагдана. Тиигээд үбэлдөө гектар бүридэ 30 тонно нөгшөөгдэһэн шэбхэ гү, али 40—50 тонно торфтой холигдоһон минеральна компостнууд гаргагдадаг. Хабар эртын сагта газарынь бөрнойлогдожо, шииг нойл... дана. Удаань зөөгдэһэн ... гэнүүдынь бүхы газар ... дээр тараагдажа, хаб... рынь 18—20 сантиметр... гөөр хахалагдадаг. Мүн ... гын үедэ га бүридэ 1,5—... фосфорно, 2 центнер ... жүүлгэ оруулагдана. З... таабха һуулгахын ... үтэгжүүлгэнүүд хэрэг...

Тарилгада хэрэглэгд... намартаа хуряалгы... 15 түхэлэй машинаар ... юм. Тиигээд үбэлэй ... хадагалагдаад, хаба... һайниинь түүгдэжэ ... тоойхид үрэһэнэй хар... адлихан байхадаал һа... Һуулгахынгаа урда тэ... центнэ тусхай зэдэ... угаана.

Тарилгын урда т... культиваци хэгдэжэ, ... логдожо жэгдэлэгдэ... 8—10 сантиметр гүн... бүриин 22—25 центн... ригдана. Хартаабха т... 13-һаа майн 25 хүрэ... дэг. Тарилгын үедэ зэ... регадаа сэб сэхээр ... таабхаяа һуулгана. Зу... дуурнь нэгэ адли зай... хадань, саашадаа үр... рууһалхада һайн ба... рууд хоорондын эл... һожоруулагданхай, эл... гэнүүдтэй культивато... лэгдэжэ, газарайнь ... 2-3 дахин зөөлэрү... Полинууд дээрэхи ... үгы хэхын тулада үр... байхада хэдэ дахин ... гоор борнойлогдоно, ... таабха таригдаха үе... үтэгжүүлгэ оруулагд... һаань, зурууд хоор... шын элдүүрилгэ хэг... хай культиватораар ... үтэгжүүлгэ оруулагд...

Һүүлшын гурбан ... да Оймороой совхозд... гаар хартаабха хурья... Хуряалга эхилхын урд... гү, али КИР-1,5 мар... хын эшэ хуряадаг... ябуулагдадаг. Тиигээд ... гуурнь тусхай комбай... дажа, нэгэ дороо 20—... ургаһан хартаабха мал... на. Хуряалгые ингэжэ ... дэ, ажалай бүтээсэ ... гадна, хартаабха саг с... тайгаар хуряагдан абт...

Нүхэр Илыгеевэй т... но гурбан жэлэй тур... бүриһөө дунда зэрг... центнер хүрэтэр ург... Нёдондо 100 гектар... 10.600 центнер харта... даа. Тиихэдэ совхоз... нонууд 500 гектар... 94 центнер гэхэ гү. ... мянган центнер харта... байха юм. Саг ург... дэг, оньһожоруула... нууд хэһэн бүтээл... түлөө түлөөһэ аб... гаар нэмэлтэ түлбэ... һөө гадуур абаһан ү... лөө премиальна түлө...

Саашадаа, мүнө... колхоз, совхоз бү... ха ургуулагшадай ... нууд эмхидхэгдэхэ, ... хозуудтахи ажалайн ... хозойхидол адляар ... той гэжэ һанагдан... ажалшадые баян ур... тэмсэхэ хэрэгтэнь ... бшуу. Теэд энээнһээ ... нуудта хэды гектар... гагдахаб гэһэн асу... Хартаабхашадай звен... 50—100 гектар ... даалгабал таатай. Х... тар газартай һаань ... хүниие табиха, нэгэ ... тор бусад зэмсэг... шухала. 100 гектар... даһан звенодо бүхы... хоёр трактор, 4 ме... лаха ёһотой. 50 гект... зартай зарим звен... пропашной ургамал... дань даалгажа үгэх... жэ һанагдана.

Хартаабха ургуу... хүдэлмэриие бүхы ... һожоруулжа шадаба... манай колхоз, совхоз... са абадаг болохо, о... тэ табиһан зорилго... байха.

Б. НИ...
республикын хүд... министр...

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ХЭШЭЭЛ

Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха Яруунын аймгуйсэдкомой дэргэдэхи политическэ һургуулиин түгэсхэлэй хэшээл һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Һурагшад бултаараан шахуу эдэбхитэйгээр хабаадажа, жэлэй туршада шудалһан темэ бүхэнөө һайн мэдэхэ байһанаа, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлһэнээ эли бодо харуулаа. Жэшээнь, «Россидахи капитализмын хүгжэлтэ», «Нэгэ алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн В. И. Ленинэй мэдээжэ зохёолнуудай гол түлэб удхые С. И. Уваров (Нарһатын поссоведэй түрүүлэгшэ), Ц. С. Намжилов (райфое даагша), А. П. Петров («сельхозтехникын» инженер) гэгшэд тайлбарилан хөөрэжэ, эрхим һайн сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Мүн бусадшье хүнүүд удха түгэлдэр харюунуудые үгэһэн юм.

КПСС-эй Яруунын райкомой үмэнэһөө хабаадаһан А. Г. Терентьева (Нарһатын дунда һургуулиин түүхын багша) һурагша бүхэнэй харюуе үндэрөөр сэгнээд, дутуу дундануудыень заажа үгэһэн, мүн дурадхал һанамжануудые оруулһан байна. Пропагандист нүхэр Ямодаев түгэсхалэй үгэ хэлэхэдээ, политһуралсалай ерэхэ шэнэ жэлдэ шэн зоригтойгоор хүдэлжэ, эрдэм мэдэрэлээ улам дээшэлүүлхые, мүн бии байһан дутагдалнуудаа усадхахые найдуулаа.

А. БАБУШКИН.

Яруна.

ҮҮРГЭ, ХАРЮУСАЛГАНЬ ЕХЭ...

Хүн бүхэнэй марксистско-ленинскэ үзэл бодол хадаа коммунис партиин ябуулжа байһан хүмүүжүүлхы удхатай ажал хүдэлмэриһөө дулдыдана гээшэ. Энэ ажалай эгээл харюусалгатай, эгээл шухала үүргые нэн түрүүн пропагандистнар бэелүүлнэ. Ойлгуулламжын хүдэлмэриин эгээл шухала онол арга, зэбсэг хадаа пропагандистын дүлэтэ үгэ болоно бшуу. Нэгэ ажахыда гү, али промышленна предприятида суггаа хүдэлжэ байһан хүн һурагшадаа һайса таниха, бэлиг шадабариинь ойлгохо, тиимэһээ хүн бүхэндэнь ямар туһа хүргэхөө мэдэнэ. «Пропагандист бүхэнэй искусство юуб гэхэдэ, аудиториие заабол һонирхуулжа шадаха хэрэгтэй бшуу», гэжэ В. И. Ленин бэшэһэн байна.

Энээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, бидэ пропагандистынгаа хүдэлмэриие бүри хүсэтэй, бүри ойлгосотой, хүн бүхэнэй һонирхомоор шагнаха арга шадалтай болгохо ёһотойбди. Пропагандистнарай хөөрөөе ойлгоһон, гол түлэб удхыень ухаан бодолоороо мэдэрһэн хүн ажал хүдэлмэридөөшье, гэр бүлэдөөшье тад ондоогоор хандадаг, хаанашье хада үльгэр жэшээ харуулхые оролдохо юм.

Таанар кружок эмхидхэбэ гээшэт. Гэбэшье кружогто ябадаг хүнүүдһээ ехые мэдэхэ, ойлгохо ёһотой бшуут. Тиимэһээ номуудые олоор уншаха, бэлиг шадабаряа эршэдэн хурсадхаха, бусадшье хүнүүдые һургаха болонот. Мэдэрэлээ хүгжөөгөө болбол, кружогтоо хэжэ байһан ажал хүдэлмэритнай һонирхолтой болохо бшуу гэжэ В. И. Ленин зааһан юм.

Минии һанахада, үнэн сэдьхэлһээ хэлэгдэһэн багшын үгэнүүдые пропагандист бүхэн мартаха ёһогүй, нюдэнэй сэсэгы мэтэ һ а н а ж а ябаха болоно. Жэшээнь, би пропагандистаар зургаадахи жэлээ хүдэлжэ байнаб, дүрбэн жэлдэ өөрынгөө коллективтэ хүдэлнэб. Коммунис хүдэлөөнэй түүхые, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалаа һэмди. Тиихэдэ мүнөө коммунис хүмүүжүүлгын шухала асуудалнуудаар семинар үнгэргэнэбди. Энэ хүдэлмэри багшын хүдэлмэритэй тон адлирхуу, дүтэ гээшэ. Ухаан мэргэжэлээ, бэлиг шадабаряа эршэдэн хурсадхаха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ, өөрын гуримтай болгоно. Семинар үнгэргэдэггүй байгаа һаа, һайрхажа хэлэнэгүйб, хэблэлһээ гараһан шэнэ номуудые, газетэ, журналнуудые хаһа сагтань уншажа үрдихэгүй байгааб. Юундэ? Ниитын ажалда хабаададаггүй хүнүүд ошон ябатараа һанаа амархан болодог гү, али «үглөө, нүгөөдэр» уншана аабзаб гэхэеэ һанадаг.

Жэжэ бэжэ тоо баримтануудшье заримдаа хэрэгтэй болодог. Гэхэтэй хамта тэнсэлгүй ехэ хүсэ шадал, сүлөөтэй саг хэрэглэгдэнэ. Хуушан хэбэрээ хүдэлөө һаа, мүнөө үе сагай хүгжэлтэһөө хожомдоод, ойлгохо, мэдэхэ юумэеэ мэдэнгүй һалахаш. Тиимэһээ теоретическэ бэлэдхэлээ саг үргэлжэ шэнэдхэжэ байха бологдоно.

Семинарайнгаа ээлжээтэ хэшээл үнгэргэхын тула ямар ехэ хүсэ шадал, саг һалана гээшэб. Уран зохёол түүбэрилэн абаха, һурагша бүхэнэй харюуе тодорхойлон шагнаха, ёһото сэгнэлтэ үгэхэ болоно бшуу. Мүн үнгэргэхөө байһан хэшээлни һурагшадта ямар туһа үгэхэб гэжэ гүнзэгы сэдьхэлһээ бодоходо пропагандистда, һурагшадташье аргагүй ехэ туһатай байдаг. Һонигүй, хөөбэрлэһэн удхатай лекцинүүдые шагнаһан һурагшад миин лэ ямаршье урэ дүнгүйгөөр сагаа гээһэндээ шаналдаг. Энэньшье баһа зүйтэй. Теэд энээниие хайшан гэжэ зайсуулха бологдоноб? Нэн түрүүн хэшээл бүхэнөө эмхи гуримтайгаар, һайнаар, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ шухала. Шухалань гэхэдэ, шудалжа байһан асуудалнуудтаа һурагшад ямараар ханданаб, хэр зэргэ һонирхоноб гэжэ хаража үзэхэ хэрэгтэй. Гадна үнэн сэхэ хөөрөөн хүнэй зүрхэ сэдьхэлые заатагүй дайрана ха юм.

«Эстетическэ хүмүүжүүлгэ һургуулида» гэһэн темээр хэшээл үнгэргэхэдөө, жэшээнь, «В. И. Ленин ба хүгжэм» гэһэн темэ хэрэглээ һэмди. Хэшээлнай минии лэ хүгжэм тухайда хооһон хөөрэлдөөн мэтэ үнгэргэгдөөгүй, харин В. И. Ленинэй сүлөөтэй сагтаа шагнаха дуратай байһан дэлхэйн мэдээжэ композиторнуудай хүгжэмтэ зохёолнуудые гүйсэдхэһэн, зохёол бүхэнэйнь гол удхые тайлбарилан ойлгуулһан байнабди. Хүнүүд абаһаар лэ һонирхохо, В. И. Ленин мэтэ хүгжэмдэ дурлажа, аялга хухалгыень ойлгожо һурана бшуу.

Эстетическэ хүмүүжүүлгын талаар уран зохёол шиидхэхы үүргэтэй. Жэшээнь, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалан үзэхэдөө, совет поэдүүдэй эрхим һайн шүлэгүүдые хэрэглээ һэмди. Үнгэрэгһэн хэшээл бүхэн пропагандистын творческо арга боломжые бодотоор элирүүлжэ, саашадаа үшөө һонирхолтой зүйлнүүдые хэрэглэхыень дурадхана. Пропагандист бүхэн онсо өөрын арга методтэй бшуу. Элдэб олон асуудалнууд дабхасалдаха ёһогүй. Шухалань гэхэдэ, шудалһан темэ тухайдаа бүгэдөөрэн зүбшэн хэлсэхэ, би хамаг юумэ мэдэнэб гэһэн дээрэлхүү түхэлтэйгөөр һурагшадай харюуда хандажа огто болохогүй. Юуб гэхэдэ, мүнөө үе сагай хүнүүд бултадаа шахуу эрдэм һургуулитай, тиимэһээ хөөрөөндэ хабаадаха, зарим тэды асуудалнуудаар өөрынгөө һанамжа хэлэхэ дуратай байха юм.

В. И. Ленинэй «Материализм ба эмпириокритицизм» гэһэн горитойхон зохёолые шудалхынгаа урда тээ пропагандист хадаа тус номой гол түлэб удхые хуряангыгаар тайлбарилаад, тэрэнэй удха шанар, үүргэ тухай хөөрэнэ. Тиигээд тэрэ холын хүлгөөтэ сагай байдалые элирүүлһэн диафильм харуулна.

Сэхыень хэлэхэдэ, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд тодорхой һонор тоо баримтануудтай байдаг. Агуу вождь физикэ болон байгаалиин ёһо гуримуудаар һонирхолтой, эрдэм ухаанай талаар мүн баһа хубилалта боложо байна гээд тэмдэглэдэг байһан. Хэшээлнуудаа бүри нүлөөтэйгөөр үнгэрхын тула пропагандист болбол эрдэм техникын зарим түйлалтануудые, мүн мэдээжэ эрдэмтэдэй ажабайдал харуулһан фильмүүдые хэрэглэнэ. Энэнь тон зүб гэшэ.

Залуушуулые эстетическэ талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ пропагандист капиталис оронуудай залуушуулай абари зан, түхэл шэнжэ, һуудал байдал тухай хөөрэдэг, тодорхой тодо тоо баримтануудые дурдадаг юм. Жэшээнь, Америкын залуушуулай шэнжэ шарай бодотоор харуулхын тула Лев Митрохиной «Хоёр дэлхэй—хоёр түхэлэй эдир наһан» гэһэн номһоо һонирхолтой хэһэгүүдые уншахада туһатай байгаа гэжэ һанагдана. Тоо баримтануудые хэрэглэхэдэ һайн ааб за. Гэбэшье капиталис оронуудай залуушуулай хайшан гэжэ доройтожо, хазагайржа ябаһан шалтагааниинь, социальна байдалыень зүбөөр уудалан харуулха хэрэгтэй бшуу.

Гадна энэ жэлдэ научно-теоретическэ конференци үнгэргөөбди. Дүрбэн үдэрэй туршада болоһон конференцидэмнай арбаад шахуу багшанар һонирхолтой, удха түгэлдэр элидхэлнүүдые хээ. Хэлсэхээр, зүбшэлдэхөөр асуудалнууд яһала олон, тус семинараа саашань үргэлжэлүүлжэ байхаар хэлсээ һэмди.

Коммунис хүмүүжүүлгын асуудалаар манай һургуулиин дэргэдэ бии гуулагдаһан теоретическэ семинар түрүүшынгээ жэл хүдэлнэ. Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаатай хүнүүд тус семинарта һуралсана. Һуралсал хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ энэ һургуули ехэ туһа хүргэнэ. Энэ жэлэй апрель һарада үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гай Пленум үзэл сурталай хүдэлмэри эрид шангадхаха, коммунис хүмүүжүүлгын хэрэгые улам һайжаруулха гэһэн зорилго табина. Тиимэһээ бидэ, пропагандистнар, ажал хүдэлмэридөө хэзээ хэзээнэйхиһээ харюусалга ехэтэйгээр хандаха болонобди.

Ажал хүдэлмэри тухайдаа богонёор хэлэхэдэ имэл даа. Пропагандистын харюусалгата тушаалтай нүхэсөөл һаа, үнэн зүрхэнһөө хандахые оролдохо шухала.

Л. КУРДЮКОВА,
Улаан-Үдын № 65 һургуулиин дэргэдэхи коммунис хүмүүжүүлгын асуудалаар теоретическэ семинарай пропагандист.

ИНСПЕКЦИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

АНАЙ ХАНИ, ИНСПЕКТОР

...кэ правительствын толгойлогшо В. И. Ленин «Ажалай ин... ...ии болгохо тухай» декредтэ 1918 оной майн 17-ной үдэр ...һан юм. Тиин, Октябриин социалис революциин һүүлээр ...рын үнгэрөөд байхада, ажалша хүнүүдэй эрхэ хамгаалха ...эмхи байгуулагдаа бэлэй. Декрет дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, ...пекци «ажалша олониитын ашаг туһые сахин хамгаалгын ...Совет засагай декредүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэ адаг... ...наха, тэрэшэлэн хүдэлмэришэдые усалталгаһаа хамгаалха, ...ал болон элүүрыень сахихын тула шухала хэмжээнүүдые ...уг зорилготой.

...мэрилхэ үедөө усалталгаһаа һэргылхэ, арадай ажахыда ...хуули сахиха хүдэлмэри 3,5 мянган техническэ инспектор... ...эрхилнэ. Ниитын 2,5 миллион техническэ инспекторнүүд, ...ахиха комиссинуудай гэшүүд ба профсоюзуудай бусад эдэб... ...энэ хэрэгтэ һайн дураараа туһалдаг байна.

...мэришэд болон алба хаагшадай ажаллаха арга боломжо ...жаруулха гэжэ Совет гүрэн саг үргэлжэ оролдодог. Про... ...ностьдо, барилга дээрэ, бусад һалбаринуудта хүдэлмэрилжэ ...үе мүсэеэ гэмтэдэг ябадал, даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, үн... ...дурбэн жэлэй турша соо 40 процентээр хороо. Энэ хэрэгтэ ...кэ инспекторнүүд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр техническэ ...ын түлөө, хүдэлмэришэд, алба хаагшадай ажаллахада ...хид эрхэ байдал хангахын түлөө үүсхэл оролдолго гаргадаг.

...ль соогуур нэгэ хүн ал... ...сковско метрополитенэй ...ин ордонууд мрамораар ...кэ дүүрэнхэй. Тиигэ... ...э саг зуурын хэлхеэ ...нэжэм һудалнууд та... ...рожекторнүүдэй гэрэл ...илгын техникын абяа ...санагүй. Хүдэлмэриин ...саһатай хүн оршон гой... ...и юумэнүүдые: сорго... ...а шэжэмүүд, машина... ...рутаархи хорёонуудые ...раха гэжэ оролдоно... ...кэ инспектор Дмитрий ...мастернууд болон про... ...ротэйгөөр угтана, ху... ...тэрээндэ хани ёһоор ...дохино.

Ниислэл хотын метрогой лининүүд нёдондо жэл утаашаа 130 километр, станцинуудайнь тоо 80 гаран болоһон юм. Долоо мянган экспресс үдэр бүри 4 миллион шахуу пассажирнуудые нишэ тиишэнь зөөдэг. Ниислэл хотын газар дорохи булад замуудай барилга нэгэшье үдэр һамшанагүй. Шэнэ тоннельнүүдые малтаха, жэгдэлэн гоёохо хэрэгтэ, барилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводуудта, Метростройн транспортна ехэ ажахыда хэдэн арбаад мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад ажаллана. Гэхэ зуура техническэ инспекцинь гурбахан лэ хүнһөө бүридэдэг юм. Инспекторнүүд уялгануудаа яахадаа амжалтатайгаар дүүргэнэб гэхэдэ, профсоюзай эдэбхитэд — профсоюзна комитедүүдтэхи ажалай хэрэг сахин хамгаалдаг комиссинуудай гэшүүд, ниитын техническэ инспекторнүүд, ажалай хэрэг сахин хамгаалха ниитын инспекторнүүд тэдээндэ туһалдаг байна.

— Манай барилга дээрэ оло мянган хүн хинан хаража байдаг, — гэжэ инспектор Дмитрий Гродский хэлэнэ.

— Нээрээшье үйлэдбэридэхи ажаллаха арга боломжын ариг сэбэрые ба гигиенэ сахилгын хойноһоо нүхэр Гродскитой хамта проходчик Григорий Дидоренко, слесарь Николай Кожемякин, токарь Михаил Соломатин, инженер Юрий Брук ба бусад олон хүнүүд техническэ инспекторэй һайн дуранай туһалагшад адаглан хинажа байдаг. Энэ хүдэлмэри миинтээр ябуулалсана.

Инспекторнүүд шалгажа ябахадаа, хүдэлмэришэд-эдэбхитэдтэй уулзажа, ажалай тусхай хубсаһа үгэлгын нормо ба үмдэхэ болзорые тодорхойлдог. Ажалай хуулиин элдэб статьянуудые хэрэглэхэ гурим тухай зүбшэлдэг байна. Нүхэр Гродский ехэ дүй дүршэлтэй, эрдэм мэргэжэлтэй тулада, элдэб справочнигуудые харангүй, хүдэлмэришэдэй асуудалнуудта дары харюусадаг, туһалагшадтаа зүбшэл заабари үгэдэг юм.

Дмитрий Гродский юрын совет мэргэжэлтэдтэ адлил намтартай. 1939 ондо метрогой Покровско радиусай шахтада хүдэлмэрилхэеэ ороһон, хожомынь Московско түмэр замай транспортын инженернүүдэй институт дүүргээд, мэргэжэлээрээ ажаллаһан, элдэб барилгануудай шухала участогуудые хүтэлбэрилһэн, һүүлэй 17 жэл соо техническэ инспекторээр хүдэлһэн байна.

Инженер Гродский хүдэлмэришэдэй аша туһые харалсадаг, шухала болохотонь — тэдэниие үмэглэжэ шададаг хүн. Федор Савуковай нюдэндэ бетоной үйрхэйн ороходонь акт бэшэхэдээ, «хүдэлмэришэнэй дүршэлгүй дээрэһээ» иимэ ушар болоо гэжэ мастерынь тэмдэглэһэн байба. Хүдэлмэришэн өөрөө зэмэтэй шэнги болоо. Инспектор Гродский тэндэнь ошожо шалгаад, мастерай тобшололые буруушааһан, нарйнаар шалгаха эрилтэ табиһан байна. Бетоншигто нюдэнэй шэлэй үгтөөгүй байһан ушар элирбэ. Захиргаанай зүгһөө мастерта зэмэ тохоо. Энэ тэдыгээр лэ дүүрээ гэжэ һанахаар бэзэ? Тиигээгүй. Юрын ушар гэжэ һанахаар энэ хэрэгһээ шухала тобшолол хэһэн байна. Элдэб ушаралнуудые шалгахадаа тон анхаралтайгаар хандаха, бүхы хүдэлмэришэдэй хамгаалхы хэрэгсэлнүүдээр хангагдасые саг үргэлжэ адаглажа байха эрилтэ участогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда барилгын управлени техническэ инспекциин дурадхалаар табяа.

Эдэ инспекторнүүд ажалай хуулли сахилгые профсоюзай эмхинүүдтэй нягта харилсаа холбоотойгоор хинадаг юм. Жэшээлхэдэ, нүхэр Гродский коллективнэ договор бэлдэхэ, баталха хүдэлмэридэ өөрөө хабаадалсадаг, саашадаа ажал хамгаалха уялгануудай үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэдөөр хэр дүүргэгдэжэ байһыень хото шалгадаг гуримтай. Оһол аюулһаа һэргылхэ техникэ тухай лекци хүдэлмэришэдэй суглаануд дээрэ хэдэг, хүдэлмэришэдэй ажаллахада улам аятай зохид болгохо хэмжээнүүдые хүтэлбэрилэгшэдтэйнь хамта зүбшэлдэг байна.

Оһол аюулһаа һэргылхэ техникын гурим журамай ходо эбдэгдээ һаань, гүрэнэй зүгһөө инспекторгэ үгтэһэн эрхэ хэрэглэдэг. Нэгэ жэшээ дурдая. Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Черкизовскэ заводой № 3 цехэй байранууд соо бэлэн продукци һүри һөөг суглараад, тэрээгүүр ябаха аюултай болоһон байгаа. Хүнүүдэй ябадаг газарнуудые дары сэбэрлэхэ эрилтэ хүтэлбэрилэгшэдэйнь урда табиба. Тэрээнһээнь үрэ гарабагүй. Тиихэдэнь цехэй начальник Олег Душкинда яла тохоо. Энэньшье туһа болоогүй. Инспектор бүри шанга хэмжээ абажа, цехэйнь хүдэлмэри зогсоолгоо. Тэрэнэй һүүлээр заводой захиргаан тэндэ ажаллахада тааруу, аюулгүй болгоһон байна.

Цехэй хүдэлмэришэд хэдэн хоногто ажалһаа таһарха баатай болоо гээшэ гү? гээд асуужа магад. Тиимэ бэшэ. Хүдэлмэришэд материальна ямаршье хохидолдо ороогүй—тэдэниие саг зуура үйлэдбэриин ондоо участогуудта хүдэлгөөд, абадаг дундуур салингыень үгүүлээ. Инспектор бидэнэй талые хэзээшье харалсаха байха гэжэ хүдэлмэришэд мэдэдэг, тиимэһээ хани нүхэрнай гээд тэрэниие нэрлэдэг.

Техническэ инспекциин хүдэлмэрилэгшэд барилгын үглөөдэрэй хэрэгтэ анхаралаа хандуулна. Дмитрий Гродский «Метрогипротранс» гэжэ проектын институдта недели бүхэндэ ошодог, оһол аюулһаа һэргылхэ техникын нормоһоо хадууриһан ушарай ямар нэгэн проект соо гараа һаань, дары заһуулдаг юм. Жэшээлэн хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багта «Каширское шоссе» гэжэ ерээдүйн станци соогуур дулаа дамжуулха коллектор бариха проектые инспектор Д. Гродский буруушаагаа һэн.

Москвагай метрополитенэй барилгашад тон орёо, түбэгтэй байдалда хүдэлмэрилдэг. Тиигэбэшье, эдэнэй ажал жэл бүри хүнгэн, усал аюулгүй боложо байнхай. Ажаллаха үедөө гэмтэдэг ябадал улам улам үсөөрнэ: һүүлэй хорёод жэл соо найма дахинһаа ехээр хороо. Техникын хүгжэлтэ, оньһожоруулга эндэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. 1931 ондо ниислэл хотын Русаковско үйлсэдэхи метрогой түрүүшынь шахтын хүрзөөр, хайлаагаар малтагдажа эхилһые һануулая. 1934 ондо нүхэ малтаха түрүүшын совет оньһон түхеэрэлгэ (щит) бии болоһон аад, хорин гурбан жэлэй үнгэрөөд байхада—нэгэн доро 42 тиимэ түхеэрэлгэ хүдэлдэг болоһон юм...

Заводской, цехүүдэй профсоюзна комитедүүдэй, ажалай хуули сахин хамгаалха комиссинуудай оролдолго гаргаһанай ашаар метрогой барилгашадай хүдэлмэри ехээр хүнгэдхэгдөө. Түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзай техническэ инспекцинүүд метрогой барилгашадай элүүр энхэ байхын, оһол аюулгүйгөөр ажаллахынь тула халуун анхарал хандуулдаг.

Илья ГЕЙДАН.
(АПН).

БАЯР АСАРАГША

Загаһашадай ажаһуудаг Ранжурово тосхон. Һүүлшын жэлнүүдтэ нилээдгүй хүгжэһэн. мүнөө сагай түхэл маягтайгаар баригдаһан шэнэ олон гэрнүүд эндэ жэрылдэнэ. Энэ һуурида гурбан зуугаад үрхэтэ айл тоологдоно.

Газетэ, журналнуудаар саг болзор соонь захигшадые хангажа байхын тула эндэхи почтальон Екатерина Казановна Алганаева нилээдгүй ехэ оролдолго гаргадаг.

Зузаан сүүмхэ соогоо газетэ, журнал болон бэшэгүүдые хэжэ, айл бүхэндэ тараажа, ёһотой ехэ баяр баясхалан асаржа байдаг гээшэ.

Айл бүхэнэй газетэ, журналнуудаа таһалдуулангүй саг соонь абажа байхын тула Екатерина Казановна һануулга хэжэ, захилыень үргэлжэлүүлдэг. Тиимэһээ тус тосхоной хүдэлмэришэд барандаа шахуу газетэ, журнал захидаг болонхой.

Хори нэгэн жэлэй туршада энэ ажалаа орхингүй хүдэлһэн Екатерина Казановна загаһашадай дунда нилээдгүй хүндэтэй болочхой.

Зохид һайнаар хүн зондо хандажа, саг болзор соонь газетэ, журналнуудые айл бүхэндэ хүргэжэ шададаг. Таби наһаяа хүрэжэ ябаһан энэ эхэнэр Кабанскын аймагай хэлхеэ холбооной түрүү почтальон гэжэ магтуулна. Олон жэлдэ эрхим һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө үнэтэ бэлэгүүдээр, Хүндэлэлэй грамотануудаар оло дахин шагнагдаһан байна.

А. БУСУРМАНОВ.
Кабанскын аймаг.

АХА ДҮҮ СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

...СЛОВАКИ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Плзень хотодохи ...лгын завод дээрэ атомна энергетикын туршалгын бааза ...байна.

...ДЭЭРЭ: Чехословакиин түрүүшын атомна электростан... ...болохо түхеэрэлгэ завод дээрэ хабсаргагдана.

ТАСС-ай фото.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Зүүн Словацка металлургическа комбинадай булад хайлуулагшад үйлэдбэриин шэнэ илалта туйлаба. Кислородно конвертернүүдтэ булад хайлуулгаар һарын урда тээ тэдэнэй тогтооһон рекорд хайлуулгые гурба дахин түргэдхөө.

Кошица шадар 720 гектар талмай дээрэ нэмжыһэн тус предприяти Остравадахи металлургическа баазын удаа ородог ороной тон томо металлургическа бааза боложо байна. Бүхы 20 шухала үйлэдбэриин предприятинууд мүнөө үе сагай түхеэрэлгэнүүлээр хангагданхай. Нёдондо жэлдэ комбинат 1 миллион үлүүтэй тонно шэрэм, нэгэ миллион шахуу тонно булад хайлуулаа, хэдэн зуу мянган тонно прокат болон кокс гаргаа.

Комбинадай барилга үргэлжэлһөөр. Тэрээндэнь СССР техническэ туһаламжа үзүүлдэг. Криворожско руда, Доннецкэ антрацит энэ предприятида хэрэглэгдэнэ.

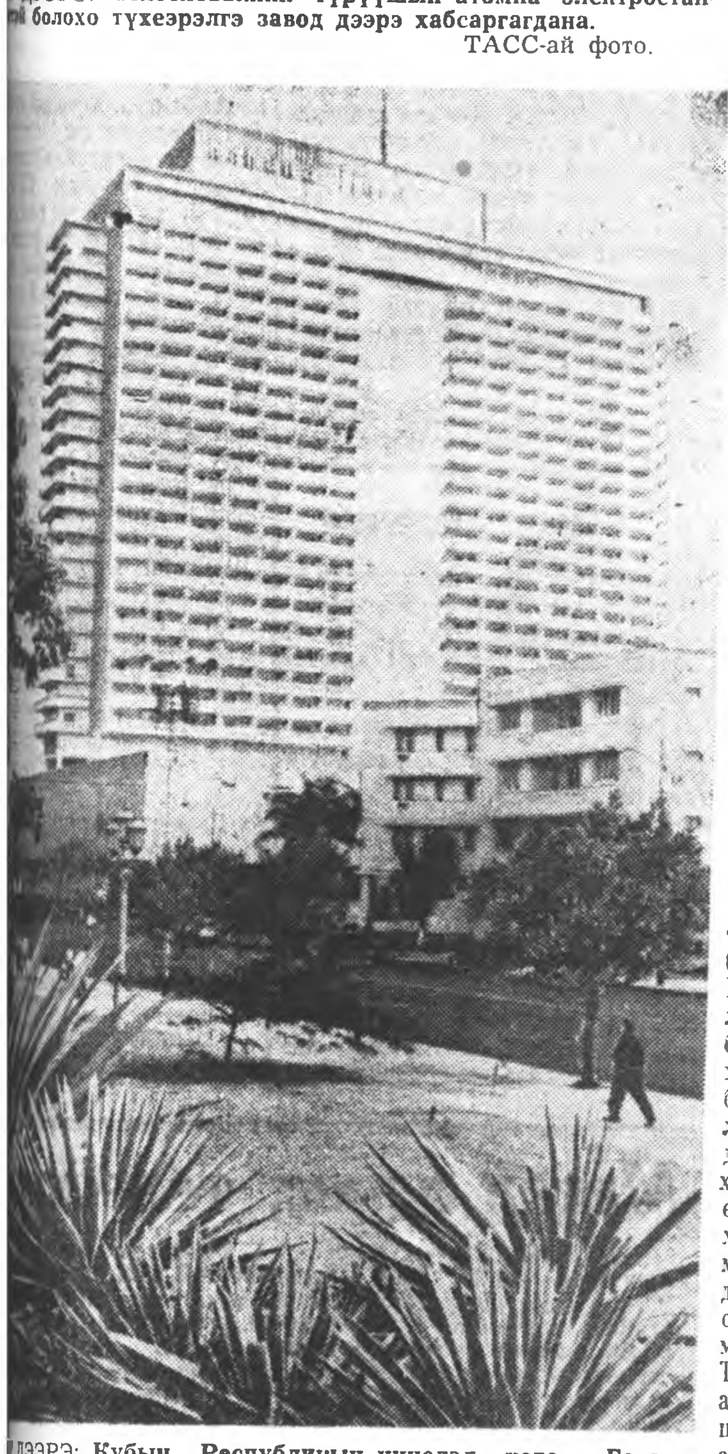
• • •

Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһэн ойн урда тээ Остравска «Дукла» гэжэ шахтын горнягууд үзэгдөөгүй ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллаа. «Ерээдүйн забойн» табан шахтёр халаан соогоо 1010 тонно нүүрһэ малтаһан байна. Тэдэнэр Советскэ Союзда бүтээгдэһэн комбайнаар нүүрһэ малтаһан байгаа.

Остравско-Карвинска бассейнэй шахтёрнууд энэ жэлэй түрүүшын кварталда нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 201 мянган тонноор ехэ нүүрһэ малтаһан байна.

• • •

«Шкода-Пльзень» гэжэ машина бүтээлгын предприятиин инженернүүд-энергетигүүд 500 мянган киловатт хүсэтэй ууралаар хүдэлдэг шэнэ турбинануудай проектые зохёожо байнхай. Мүнөө үедэ предприяти 50 мянгаһаа 200 мянган киловатт хүрэтэр хүсэтэй ууралаар хүдэлдэг элдэб турбинануудые бүтээжэ гаргадаг юм. Атомна электростанцинуудта хэрэглэгдэдэг энергетическэ түхеэрэлгэнүүд энэ заводто гол түлэб бүтээгдэнэ. Чехословакиин түрүүшын атомна электростанциин барилгые энэ завод мүнөө хангадаг юм.

...ДЭЭРЭ: Кубын Республикын ниислэл хото — Гавана. ...гостиницын ордон харагдана.

ТАСС-ай фото.

БОЛГАРИ

Манай хүдөө ажахы тогтууритай бата, сагай уларилһаа айнгүй байжа шадаха гээд Болгариин Газар тариалангай министр Н. Палагачев мэдүүлээ. Ган гасуурай болоходо уһа эгээн лэ үргэнөөр хэрэглэхэ хэмжээнүүд абтадаг байгаа. Мүнөө үе хүрэтэр тариалангай 40 процентнь уһалагдадаг болонхой. Уһа сөөрэм тогтоохын, худаг малтахын тулада проектнэ документнүүдэйнь үшөө хүргэгдөөгүй байхада мүнгэ һомолхыень арадай банкда зүбшөөгдэһэн байха юм. «Уһалууриин системэ» гэжэ гүрэнэй нэгэдэл нэмэлтэ мүнгэ зөөри абаһан байна. Түрүүшын ээлжээндэ уһалууриин агрегадуудые, уһа сүршэдэг машинануудые, соргонууд болон бусадые бүтээжэ гаргалгые хангаха заабари Машина бүтээлгын министерствэдэ, Барилгын министерствэдэ үгтэнхэй. Энэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна.

Газар тариалангай ажалай кооперативна ажахынуудай, гүрэнэй ажахынуудай болон Болгариин үргэн олониитын бүхы хүсэн, мүнгэ зөөри, ган гасууртай тэмсэхын тулада элсүүлэгдэһэн байха юм.

ПОЛЬШО

Түрүүшын хүнэй—Юрий Гагаринай замбуулинай дайда руу ниидэһээр долоон жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүхэпольско баярай ёһолол Новы-Тарг городто болоо. Мотокросс, ракетнэ моделизмээр мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө. Баярай ёһолол дээрэ совет лётчигуудай делегаци байлсаа.

ЮГОСЛАВИ

Арадай засагай үедэ байгуулагдаһан автомобиль бүтээлгэ Югославиин промышленностиин түргэнөөр хүгжэжэ байһан һалбаринуудай нэгэн болоно. Автомобиль бүтээлгын ба хабсаралгын олон предприяти орон дотор мүнөө үедэ бии. Тэдэнэй эгээн томонуудынь гэхэдэ, Крагуевац, Прибой, Марибор, Ново-Место, Сараево городуудтахи автозаводууд болоно. Тэдэнэр ашаанай, хүнгэн, тусхай машинануудые, автобусуудые бүтээжэ гаргадаг.

Арбан табан жэлэй урда тээ Югославида жэлэй турша соо хамта дээрэ 650 шахуу ашаанай машина, 40 автобус бүтээгдэдэг байгаа. Мүнөө үедэ жэлэй турша соо олон мянган автомобиль бүтээгдэдэг юм.

Крагуевац городтохи «Црвена застава» гэжэ заводто хүнгэн машина бүтээн гаргалга илангаяа түргэнөөр хүгжэнэ. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ энэ заводто автомобиль бүтээлгэ 25 үлүүтэй процентээр олон болоһон байна.

МОНГОЛ

МНР-эй ниислэлэй олон тоото барилгын талмайнууд дээрэ Главмосстройн барилгашадай коллектив монгол хүдэлмэришэд, инженер-техникүүдтэй хамта гурбан жэлэй турша соо амжалтатайгаар хүдэлжэ байна.

Энэ үе соо телевизионно центр, городой шэнэ районуудта хамта дээрэ 89 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай 42 байрын гэр, үйлэдбэриин мастерскойнуудтай, тусхай һуралсалай кабинедүүдтэй, 964 үхибүүдэй һурахаар һургуулиин байшан, хүүгэдэй хоёр саад, бусад олон барилганууд ашаглалгада үгтөө.

Улаан-Баатарай шэнэ районуудай нэгэндэ хангалгын центр һаяшаг баригдажа дүүргэгдэбэ. Центрынь гэрэлтэй һаруул, уужам байранууд соо эдээ хоолой зүйл, промышленна эд бараа худалдадаг магазинууд, кулинариин магазин, столово, ресторан, кафе, элдэб мастерскойнууд ба ательетэй ажаһуудалай талаар хангалгын комбинат, почто ба телеграф, кинотеатр бии байха юм. Ниислэлэй промышленна район болгошо городой баруун-урда хубида 500 хүнэй һураха һуралсалай-үйлэдбэриин центрэй хэдэн олон байшангуудай барилга хэгдэжэ байнхай.

(ТАСС).

Шэнэ сагай шэнжэ

ҮНЭР БАЯН АЙЛ

Баргажан голой нэлэнхы уужам талын адагта, бар хара тайгын хоорондо, Улгана гэжэ харьялаата горхоной эрье шадар үмхиржэ хэлтышэһэн модон гэр байһан гэхэ. Энэ муухан гэрэй хажуугаар гарахадаа, хүнүүд заатагүй зогсохо, һонирхон байжа хараха юм. Миин лэ сарай, хатаагдаһан сууххаар татагдаһан онигор жаахан хоёр сонходыень харахада илангаяа һонирхолтой бэлэй. Тиихэдэ гэр соошье мүртэй юумэн харагдахагүй. Модон жабдан, бархагар стол хоёрһоо ондоо юумэн тус айлайда байгаагүй. Нюсэгэн сурба үхибүүдээ шала дээрэ унтуулаад, үбгэ һамган хоёо үнөөхи хохи-хахи модон жабдан дээрээ һуугша һэн. Үгытэй ядуу айлайда һэеыһээ ондоо юумэн байгаагүй бшуу. Үбэлэй үедэ үхибүүдынь газаа гаража наадаха, боори уруу санаар һолжорхо аргагүй байгаа. Зундаа хүл нюсэгэнөөр гүйдэг үхибүүдые хайшан гэжэ газаа гаргалтайб: дааараха бшуу. Тиихэдэ үнеэншье, морииншье байхагүй. Гэрэй эзэн бүхэли жэлдээ нютагай баяшуулайда хүлһөөр хүдэлхэ, һамганиинь нэгэ табаг аарсын гү, али фунт мяханай түлөө баян айлай хубсаһа хунар угаажа һалирха юм.

Худал юумэн тухай эндэ хэлэгдэнэгүй. Үе наһаараа баяшуулай хүлһэншэн болож ябаһан Хориган Тангаровай гэр бүлэ тухай хэлэгдэнэ. Ганса Хориган Тангаровай гэр бүлынхид зобожо тулижа ябаагүй, иимэрхүү үгытэй ядуу бүлынхид захагүй олон байгаа бшуу.

Табяад жэлэй саада тээ, хаанта засагай үедэ үгытэй ядуу зонууд иигэжэ тулижа, зобожо ябаа. Тиихэдэ мүнөө ямар болоо хаб?

Юрын совет гэр бүлын һуудал байдал хараад үзэе. Энэ хадаа Бархан нютагта ажаһуудаг колхозник Радна Бухаевичай гэр бүлэ гээшэ. Юһэн үхибүүдэй эсэгэ, колхозой ажалай түрүү зэргэдэ ябалсаһан Радна Бухаевич болбол уг гарбалаараа малшан юм. Санжидма Гармаевна гэжэ хани нүхэртэйгөө сугтаа даруу аалин абари зантай, имагтал урагшаа тэгүүлһэн зориг эрмэлзэлгэтэй хүбүүд, басагадые хүмүүжүүлжэ, ажабайдалай зүб харгыда оруулһан байна.

Гомбо гэжэ ууган хүбүүниинь арба гаран жэлдэ трактористаар хүдэлнэ, «Ажалай габьягай түлөө», «Шэнэ газар ашаглаһанай түлөө» гэһэн медальнуудаар, «Хүдөө ажахын отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан алдартай. Коммунис ажалай ударник. эрхим энэ трактористын дүрые Республикын хизаар шэнжэлэлгын музейдэ харахат.

Доңдоп гэжэ хоёрдохи хүбүүниинь Совет Армида алба хэһэнэй удаа Эрхүүгэй университет дүүргээд, СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин Буряадай филиалда хүдэлһэн юм. Мүнөө тэрэ авиационно техникумдэ багшална. Раднажаб гэжэ гурбадахи хүбүүниинь мүн баһа оньһон техникэтэй нүхэсэнэ. Колхозой правлениин гэшүүн, коммунис ажалай ударник. Арба гаран жэлдэ колхоздоо шофероор хүдэлнэ.

Шагдар гэжэ хүбүүниинь эсэгынгээ харгыгаар ябана. Удаан сагай туршада адуулгашанаар хүдэлхэ зуураа, колхозойнгоо правлениин, парткомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотаар оло дахин шагнагдаһан юм. Бубей гэжэ бага хүбүүень нютагайхидынь ехэ хүндэлнэ. Арбадахи класс дүүргэһэнэй һүүлээр колхоздоо хүдэлһэн, тиигээд багшанарай институт дүүргэһэн байха. Мүнөө бултанда хүндэтэй Бубей гэгшэ нютагайнгаа һургуулида багшална.

Гадна Зинаида, Дулма, Дулгар, Екатерина гэжэ басагадынь гэртэхинэйнгээ нэрэ хүндые унагаагагүй. Зинаидань нютагайнгаа һургуулида бухгалтераар, дундахи хоёр басагадынь колхоздоо, Екатерина гэжэ бага басаганиинь ВЛКСМ-эй райкомдо хүдэлнэ, мүн медицинскэ үдэшын һургуулида һуралсана.

Сэхыень хэлэхэдэ, Радна Бухаевичай гэр бүлэ дээрэ дурсагдаһан бүлэдэ орходоо тад ондоо, имагтал совет бүлын түхэл шэнжые абажа ябана ха юм. Бултадаа дэнхэгэр томо, гэгээн һаруул гэрнүүдтэ түбхинэнхэй. Гэр бүлэ бүхэндэнь өөрын мотоцикл, велосипед, хубсаһа угаадаг машина, мүнөө үе сагай мебель гэхэ мэтэ бүгэдөөрэн бии.

— Үхи хүүгэднай булта хүл дээрээ гараа. Һанаагаа зобохо юумэн оройдоо үгыл даа. Совет засагай аша туһаар бидэ үнэр баян, юрөөлтэй золтой ажаһуудаг болоо бшуубди,— гэжэ Радна Бухаевич сэдьхэлээ хананги хөөрэнэ.

Зүб даа. Баясаха, омогорхохоншье баһа зүйтэй. Зүгөөр манай Совет ороной ажалшад Радна Бухаевич Ухиновтанай гэр бүлэ шэнги ажаһуудаг шуу.

Г. ДАМБАЕВ,
Баргажанай аймагай Барханай дунда һургуулиин багша.

ХОРИ ТОСХОН ҺАЛБАРААШЬЕ ҺАА...

Хори тосхоной түхэл шарай харахада, ямар гоё сэнгүү болоо гээшэб! Урдань эндэ 1924—1925 ондо ШКМ гэжэ һургуулида ороо бэлэйб. Тиихэдэ ехэл хотодо ерэһэн шэнги һанагдаа һэн. Мүнөө һанахада, тэрэмни тулюурхан тосхон байгаа агша.

Дүүмэ Базаар хоёр гэжэ хоорондоо километр хахад зайтай һэн...

Тэрэ сагһаа хойшо, Совет засагай үе соо Хоримнай үнэхөөрөөшье город шэнги болоо, үдэрһөө үдэртэ урган томожожо байна. Мүнөө эндэмнай хэдэн зуун үрхэтэ айл, хэдэн олон эмхи зургаанууд, хэдэн тээшээ зурыһан үргэн гоё үйлсэнүүд нэмжын харагдана. Гурбан ехэ клуб, нэгэ кинотеатр, хэдэн олон библиотекэ бии болонхой. Октябриин табин жэлэй ойн баяраар 300 хүнэй нэгэ доро багтажа һууха үргэн экрантай гоё гэгшын «Наран» кинотеатртай болоо һэмди. Эндэ ороод кино хаража һуухада, одоол үнөөхи городто ошоод һууһан шэнги ааб даа. Газаашаа гарахадаш, шулуугаар баригдаһан хоёр дабхар универмаг ялабхилха. Баһал эд бараагаар элбэг баян, гоё һаруул, городой магазинһаа дутуу юумэниинь үгы. Хайшаашье, хаанашье яба, элбэг дэлбэгэй, соёл культурын газарнууд. Гурбан ондоо тээ нэгэ доро кино гарадаг. Урдань эхин һургуулида ябахадаа, кино харахын түлөө мотоор, динамо бүхэли һүниндөө эрьюулжэ хоногдогшо бэлэй. Мүнөө ямар амар, зохид болооб даа.

Ганса тосхон аад, хоёр томо һургуулитайбди. Арбан жэлэйхидэнь 1300-гаад үхибүүд һуралсана, нүгөөдэ — 8-жэлэйхидэнь 460 һурагшад бии. Арбан жэлэй һургуулиин гурбан дабхар гэр бодхоогдожо байна.

Баһа табин жэлэй ойн баяраар үргэлжэ шулуун больнична городок барижа дүүргэжэрхёобди. Энэмнай — ялагар салагар. Үни хүсэндөө орожо, тэндэ бүхы үбшэнтэн бэеэ аргалуулжа эхилэнхэй. Городойл больница! Шэнэ мебель, оньһон хэрэгсэлнүүдээр түгэс хангагданхай.

Баһа барилгын материал бэлэдхэхэ завод ойрын сагта хүсэндөө орохонь.

Иимэ гоё һайхан шэнэ шэнэ барилгануудай бодожо, хүнүүдэй соёлой эрилтын улам ехэ боложо, ургажа байһаниинь элитэ.

Теэд Хоридомнай тусгаар эмхидхэгдэһэн соёлой гуламтанууд юундэ ёһоор хүдэлнэгүйб? Арадай театр юундэ эмхидхэгдэнэгүйб? Дуушад, хатаршад яаһан бэ? Энээн тухай ехээр һаналаа табихаяа болигдошоо. Аймагай гүйсэдкомой культурын таһаг гэжэ бии. Мүн культурын байшандашье хүлһэ салин дээрэ хүдэлдэг хүнүүд бии бэшэ аал? Тэдэнэр ажаглахада, гансал кинодоо найдаад һуудаг янзатай. Тэдэнэй хатар наада өөһэдөө шадахагүй һааяь, Хори тосхондо шадабари һайнтай дууша, хатарша хүбүүд, басагад яһала олон бии бэшэ аал? Шадахагүйшүүлые һургахадашье яахаб? Энээниие эмхидхэн урмашуулжа, арадай театр, культурын университет байгуулжа, эдэ соёлшодоороо түб тосхондоо, мүн холын малшадаар, полевой стануудаар ябажа, элдэб һонин зүжэг, концерт наада эмхидхэн харуулжа байгаа һаа бүришье зохисотой байха һэн.

Хажуудамнай зэргэлжэ һууһан Хэжэнгын аймагаархин «Үргы» гэжэ ямар гоё хоортой гээшэб?! Тэдэнэр арад зонойнгоо дунда культурна хүдэлмэри ямар ехээр ябуулнаб! Эндэ гансал эмхидхэхэ үүсхэл багадана. Залхуурһан ябадал гарана.

Теэдшье оюун бэлигтэ залуушуулые эмхидхэжэ шадангүй һуухадань, юун бүтэхэ юм?

Баһа Хориин аймаг соо тоолоод барахаар бэшэ томошье, жэжэшье клуб, библиотекэнүүдэй олонхидынь хододоо хаалтатай байдаг.

Хори тосхон урган хүгжэнэ, теэд энээндэнь хүрэмэ соёл культурын хүдэлмэри хэзээдэ тэндэ ябуулагдажа эхилхэ юм?

Ц. ТОКТОХОЕВ.
Буряадай АССР-эй габьяата багша.

ҺУРГУУЛИИН БУЛАН

ҺУРАГШАДАЙ БҮТЭЭЛНҮҮД

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска райондо Буряадай эдир техникүүдэй станциин хоёр филиал хүдэлдэг юм. Нэгэдэхинь фотокиностуди болоно. Энэ В. Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсээр 32-дохи гэртэ оршодог. Тус кружогые КПСС-эй гэшүүн Л. Ф. Калашников хүтэлнэ. Хоёрдохи филиалдань радиоконструкторнууд нүхэр И. П. Сушиновай хүтэлбэри доро һуралсадаг.

Энэ хоёр филиалай дэргэдэхи тус кружогуудта Октябрьска районой һургуулинуудай 140 һурагшад ябалсана. Тэдэнэй олониинь 5—9 классуудта һурадаг. Нэгэ доро олон үхибүүдтэ зааха арга боломжогүй (баазань бага) дээрэһээ үдэр бүри тусхай графигай ёһоор 7—8 хүн суглардаг байна. Эндээ тэдэнэр хэшээл дээрээ абаһан мэдэсээ хадуудаг, гараа нугалдаг. Элдэб олон һонирхолтой фото-зурагуудые, радио түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ, харуулан ойлгуулха хэшээлнүүдтэ хэрэглэгдэхэһээ гадна, Октябрьска районой ниитын хүдэлмэридэ туһа үзүүлнэ. Жэшээнь, фотокружогойхид КПСС-эй Улаан-Үдын Октярьска райкомой даабаряар районойнгоо түрүү хүнүүдэй дүрые буулгаһан байна. Эдэ фото-зурагуудаарнь ехэ һонирхолтой витринэ, монтаж, хүндэлэлэй тэмдэгүүд түхеэрэгдэһэн байха юм.

Л. Ф. Калашниковай хүтэлбэри доро фото-хэрэг шудалдаг олон һурагшадай хүдэлмэринүүд Москва эльгээгдэжэ, тэндэ ВДНХ-да табигдаһан байна. Тэдэнэй заримаинь медальнуудта хүртөө юм.

Радиотехникүүдэй кружогто ябагшад хэдэн радиоприёмникүүдые өөһэдөө бүтээһэн байна. Тэдэнь хүдэлдэг, элдэб мүрысөөнүүдтэ хэрэглэгдэдэг.

Буряадай эдир техникүүдэй станциин Октябрьска районой тус хоёр филиалай залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй һуралсал бодото ажал хэрэгүүдтэй холбон үнгэргэхэдэ ехэ туһатай ажал хэнэ. Тиимэһээнь тус кружогуудай хэшээлээ үнгэргэдэг мүнөө үеын гэрнүүд тэдэнэй эрилтые гүйсэд хангадагүй. Элдэб техническэ хэрэгсэлнүүд, шэнэ станогууд, электро ба механическа түхеэрэлгэнүүд дуталдана. Эдэ бүгэдөөр һайн хангаа һаа, дээрэ дурсагдагша кружогууд үшөөл һайн хүдэлхэ, үхибүүдэй эрдэм шудалха шадабаряа хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ туһа хэхэ байгаа. Эдэ бүгэдэ тухай Улаан-Үдын Октябрьска районой, республикын эдир техникүүдэй станциин хүтэлбэрилэгшэд бодомжолхо зэргэтэй гэжэ һанагдана.

М. ДРЯХЛОВ.

БАШКИРАЙ ХЭБЛЭЛ БУРЯАДАЙ МОРИН СЭРЭГ ТУХ

Уфа городто Башкирай номой хэблэл «Степан Сергеевич Вострецов» гэжэ брошюра хэблэн гаргаһан байна. Тэрэ номой авторнууд А. Липкина, Х. Муратов, А. Вострецова гэгшэд граждан дайнай герой, Улаан Тугай дүрбэн орденой кавалер С. С. Вострецовой ажабайдал ба дайшалхы ажал ябуулга тухай һонирхолтой материал суглуулһан байха юм. 1929 ондо совет зүүн хилэ дээрэ хитадай милитаристнарай хэһэн хорото ябуулгын үедэ С. С. Вострецов Алас-Дурнын тусхай Армиин Забайкалиин группые командалагшаар томилогдоһон байгаа.

Тэрэнэй командалга доро совет сэрэгшэд Далай нуур—Манжуур шэглэлдэ дайсадта шанга сохилто хэһэн байна. Энэ дайнда бурявдивизион хабаадалсахадаа шалгарһан байха.

Ноябриин 17—18-най үдэрнүүдтэ болоһон дайн тухай номой авторнууд бэшэхэдээ ингэжэ хэлэнэ: «Тодорхойлон хэлэбэл, 82-дохи разъезд шадар Буряад-Монголой дивизион гурбан хоногой туршада захиралта хүлеэжэ байһан. Айхабтар шанга тулалдаан болоо...»

Буряадай морин сэрэгэй часть дээдэ командованиин зүгһөө анхарал, оролдолгоор хүреэлэгдэжэ байһан. Улаан Армиин национальна түрүүшын частиие М. В. Фрунзе толгойлжо байһан юм. СССР-эй Оборонын Нарком К. Е. Ворошилов, Оборонын Наркомой орлогшо М. Н. Тухачевский, морин сэрэгэй инспектор С. М. Буденный, РККА-гай Генеральна штабай начальник А. И. Егоров, РККА-гай Главна Политуправлениин начальник Я. Б. Гамарник, Алас-Дурнын тусхай Улаан Тугта Армиие командалагша В. К. Блюхер, Сибириин Сэрэгэй Округые командалагша И. В. [illegible] Кубаниин морин сэрэг[illegible] командалагша К. Б. [illegible] гэгшэд буряадай [illegible] частьда ондо ондоо [illegible] жэ, заабари үгэһэн [illegible]

Буряадай морин [illegible] тиин ургалта болон [illegible] замда ехэхэн нүлөө [illegible] нүүдэй нэрэнүүдэй [illegible] үшөө нэгэ начальни[illegible] Сергеевич Вострецов[illegible] мэһэн байна.

А. ГУРОЖ[illegible]
запасай [illegible]

БАГАҺАА АЖАЛ ХЭХЭ ШУХАЛА

Үхибүүдые багаһаань эхилээд, диилэхэ ажалдань һургаа һаа, тэрэ ехэ болоходоо өөрыгөө хубсалуулжа, хооллуулжа шадаха хүн болохо гэжэ Карл Маркс бэшэһэн байдаг. Элитэ совет багша А. С. Макаренко граждан дайнай үедэ үншэн үлэһэн үхибүүдые эрдэмдэ һургахадаа тэдээндэ ажал хүүлжэ эхилһэн юм. Үнэндөө манай гүрэндэ үхибүүдые ажал дээрэ һургаха хүдэлмэри 1920 онһоо эхилжэ, хуулита ёһо болоһон.

Манай буряад арадшье багадаа ажал хээгүй хүниие үшөөл юумэ хүсэд үзөөгүй хүн гэжэ тоолодог байһан юм. Үхибүүдые дан үлүү ғаратар, шадалһаань хэсүү ехээр зарабал, тэдэ ехэ залхуу, зүрхэгүй болоходоо магад. Энээн тухай түрэлхид, багшанар һайн мэдэдэг, энээн тухай манай совет педагогико заадаг.

Жэшээнь, физикэ, хими, биологи болон бусад предмедүүдые һургуулида үхибүүд шудалхадаа урогууд дээрэ абаһан мэдэсээ ажал дээрэ дабтажа хадуугаагүйдөө һулашаг ойлгосотой байхаяа һанадаг. Гадна ажал хээгүй үхибүүдэй бэеэр түлюур, шандааһагүй байдагынь мэдээжэ. Хүдөөдэ эхэ эсэгэтэеэ мал харалсажа, ажал хэлсэжэ һураһан һурагшадай бэе нилээд шэрхи байдаг гээшэ. Тэдэнэр зүрхэтэй, хүдэржэнхэй, нэгэ юумэ хэхэдээ үсэд, нэтэрүү болодог, зорихондоо хүрэжэл һаладаг.

Манай Түнхэнэй аймагай Толтойн наймаи жэлэй һургуулида үхибүүдтэ ажалай дүрэ зааха мастерской, ашагладаг газар бии юм. 1965—67 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ һурагшаднай мастерскойнгоо гэр, элдэб техническэ хэрэгсэл—һүхэ, хүрзэһөө эхилээд лэ хүнэг, собоок хүрэтэр өөһэдөө дархалжа, огород дээрэ һайн ургаса ургуулхаһаа гадна, 240 гаран түхэригэй олзо олоо һэн. Тингэжэ мастерскойнгоо техническэ баазые һайжаруулжа эхилээбди. Мүнөө бидэндэ түмэр, модо, үнгэтэ металл тошылдодог станогууд, элдэб приборнууд бии. Эдэ хэрэгсэлнүүдээ һурагшаднай өөһэдынгөө чертежоор бүтээгээ. Энэ зохёон дархалха хүдэлмэреэрээ манай һургуулиин һурагшад аймаг соогоо суурхаа юм. Районно харалгада, мүн Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэһэн эдир техникүүдэй республиканска харалгада (бүлта 17 команда хабаадаа) түрүү һуури эзэлээ һэн. Тус кружогтомнай эхэнхидээ 5—8 классай һурагшад хабаададаг юм. А. Бильгаев, Д. Распутин, В. Фролов, С. Бельгаев, Б. Истаев болон бусад һурагшаднай республикын гэгээрэлэй министерствын, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа һэн.

Манай һургуули энэ һуралсалай жэлдэ зуугаад түхэригэй техническэ хэрэгсэл абаа. Шэнэ, нарии зэмсэгтэй болохо бүреэ үхибүүднай һонирхолтой макет бүтээнэ. Республикын эдир техникүүдэй станци нэгэ токарна станогоймнай македые Москва эльгээхэ гэжэ шиидэбэ. Тингэжэ һургуулиин һурагшадай бүтээһэн зүйлнүүд ВДНХ-да табигдахань. Урда жэлнүүдтэ зарим тэды амжалта түйлаһанайнгаа түлөө манай һургуулиин эдир техникүүд һаяхан ВЛКСМ-эй ЦК-гай дипломдо хүртэбэ.

Үхибүүд гээшэ нэгэ юумэ бэелүүлбэл, тэрэнээ саашань үргэлжэлүүлхэ гэжэ эсэшэ, сусашагүй оролдодог гээшэ. Һүүлэй үедэ манай уран гартанай мастерской ажал хүдэлмэреэ нютагайнгаа ажахытай холбоотойгоор ябуулха гэжэ оролдоно. Тингэжэ янза бүриин түмэр эсхэн, «Нютагаймнай баатарнууд» гэһэн стенд бэелүүлээ. Гадна түүхэтэ сагуудай ушаралта үенүүдые харуулһан стендүүд хэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ модоор, түмэрөөр, пластмассаар, карболидаар, техсталидаар, резинээр, шэлээр бүтээгдэнэ.

Ингэжэ һуралсалаа ажал бүтээлгэтэй жэгдэ ябуулхадаа тэдэ номдоо һайн һурадаг. Энэ кружогтомнай хүбүүд, басагад илгаагүй ябадаг юм. Үнгэржэ ерэхэдээ басагадынь нарии дарханда бүри һонор, ханангитай байхаяа һанадаг юм.

Эдэ бүгэдэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, һургуулинуудай ажалай дүрим гол предмедүүдтэ адли сэгнэгдэдэг, үнгэргэгдэдэг болобол, харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болобол дүрбэн тэгшэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэмнай сэгнэгдэшэгүй туһатай байха байна.

Б. БИРБАЕВ,
Түнхэнэй аймагай Толтойн һургуулиин багша.

ИЛДАМ ЗҮЛГЫ ЗАНГААРАА...

Ахын аймагай түб — Орлик тосхоной больницада Энгельсина Истомина арба гаран жэлдэ медсестрагаар ажаллажа байна. Энэ хугасаа соо нүхэр Истомина өөрынгөө оролдосото ажалаар, илдам зангаар олоной баясхалан, хүндэдэ хүртэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медсестра Энгельсина Истомина.

П. ЖУЖАЕВАЙ ФОТО.

ГАЙХАМШАГ ТОО

Ороноймнай эдеэ хоолой промышленность шэнэ барилгануудые бодхоохын, хуушан предприятинуудые шэнэдхэн заһахын тулада энэ табан жэлэйхидэ адли эды шэнээн ехэ мүнгэн зөөри хэзээдэшье абаагүй юм. 260 гаран завод болон фабрика ашаглалгада оруулагдаха, хүдэлжэ бэйгаа предприятинуудта 15 мянга үлүүтэй бүтээсэ ехэтэй шэнэ түхеэрэлгэнүүд, тэрэ тоодо 700 автомат болон оньһон аргаар хүдэлгэгдэхэ лининүүд тодхогдохо.

* * *

СССР-тэ түлишын геологическа нөөсэ иимэ тоогоор тодорхойлогдоно гэхэдэ: шулуу нүүрһэн—8670 миллиард тонно шахуу, байгаалиин газ—70 триллион кубометр, сланца — 156 миллиард тонно, торф—158 миллиард тонно болоно. Нефтиин нөөс[illegible] тэй жэлэй туршада [illegible]

* * *

СССР-тэмнай 3,4 [illegible] үлүүтэй станогууд [illegible] дархалалгын прессо[illegible] гэнүүдые бүтээдэг [illegible] соруулгын түхеэрэл[illegible] ехэтэ парк байгуул[illegible] ветскэ Союзда станогу[illegible] гаргалга дэлхэй дээ[illegible] байһан станогуудай 20 [illegible] ээлхэ байна.

(Календарьһаа [illegible]

АМАРАЛТЫН ҮДЭР. ОЙ СОО.

П. БУРМАКИНАЙ ф[illegible]

ХИЙЛЫН САЛАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Польшын делегаци ВНР-тэ ерэбэ

БУДАПЕШТ, майн 15. (ТАСС). Венгриин социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй, Венгриин хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын уряалаар Польшын Арадай Республикын партийно-правительственна делегаци Венгридэ албанай хэрэгээр мүнөөдэр хани ёһоор айлшалжа ерэбэ.

Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич делегациие толгойлно.

Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай венгер-поляк шэнэ договор аяншалгын үедэ баталагдаха. Венгер-поляк харилсаа саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые, уласхоорондын мүнөөнэй байдалай шухалын шухала асуудалнуудые хоёр парти ба правительствын түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсэхэ байна.

Кувейдэй правительствын шиидхэбэри

ЛОНДОН, майн 15. (ТАСС). Обороно ба харилсаа холбоон тухай Англитай баталһан договорые болюулха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа Кувейт Англиин правительствада дуулгаа. Энээн тухай Лондондо, мүн Кувейдтэ нэгэн доро соносхогдоһон байна. Уайт-холл Кувейдэй правительствын һанамжые зүбшөөхэ баатай болоо. Юуб гэхэдэ, 1971 оной эсэс хүрэтэр Персидскэ тохойн зоноһоо өөрынгөө сэрэгүүдые гаргаха гэжэ Англиин шиидхэһэн дээрэһээ договор өөрынгөө хүсые гээнэ.

Тиимэ болохолоороо, 1961 ондо арбан жэлэй болзороор баталагдаһан договор болзоройнгоо гүйсэһэнэй һүүлээр дахяад шэнэдхэгдэхэгүй.

Кувейдэй энэ шиидхэбэриһээ уламжалан, тус оронһоо Англи өөрынгөө сэрэгүүдые болзорһоонь урид гаргаха ушартай болохо гээд багсаагдана.

Панама һунгалтын һүүлээр

НЬЮ-ЙОРК, майн 15. ТАСС-ай корр. Ю. Романцов ингэжэ дамжуулна:

Республикын удаадахи президент хэн болохоб гэжэ панамынхид мүнөөшье хүрэтэр мэдэнэгүй. Майн 12-то болоһон президентын һунгалтын дүнгүүд нюуса байһаар. Оппозиционно газетэнүүд 1050 һунгуулиин участогһаа абтаһан мэдээнүүдые толилоо. Энээн дээрэһээ хаража үзэхэдэ оппозициин кандидат Арнульфо Арнас правительственна кандидат Давид Самудио гэгшэһээ олон дуу абаһан байна. Түрүүшынхинь 165.700, хоёрдохинь 122.400 һунгагшадай дууе абаа. Орон доторхи засагай түлөө тэмсэжэ байһан правительственна ба оппозиционно бүлэгүүдэй хоорондо шэнэ зэбсэгтэ тулалдаан боложо магад гэжэ түбэгшээн айдаг дээрэһээ тусхайта мэдээнүүдые толилолгые һунгуулиин национальна трибунал зорюута удааруулна гээд информационно агентствэнүүд тэмдэглэнэ.

Вашингтондо хүрэжэ ерэбэ

ВАШИНГТОН, майн 15. ТАСС-ай корр. В. Петрусенко ингэжэ дамжуулна:

Миссисипиин 500 гаран негр — Вашингтон руу аяншалһан үгытэйшүүлэй манлай— США-гай ниислэлдэхи Линкольной хүшөөдэ дүтэлэн татагдаһан майхангууд соо өөһэдынгөө вахтые эхилбэ. Миссисипиинхидые Вашингтон хүйтэнөөр угтаа. Үеэгээдэр эндэ угаа хүйтэн байгаад, үдэшэлэн тээ бороо ороо. Зүгөөр засагаархид аяншалгада хабаадагшадые бүришье хүйтэнөөр угтаа. Ямаршье материальна туһаламжа бү хүлеэгты гэжэ городой ба федеральна засагаархид үгытэйшүүлдэ уридшалан һануулһан байна.

Ямаршье «гурим журамгүй ябадал» гаргагдабал хүсөөр дарагдаха гэжэ аяншалгада хабаадагшадта хододол һануулдаг байна.

Вашингтоной хүйтэнөөр угталга аяншалгада хабаадагшадые гайхуулнагүй. Тэдэнэр өөһэдынгөө байһан майхангуудые Америкэдэ үгытэй ядуу байдал ба хүдэлмэригүйдэлгые усадхахые хүсэдэггүй правительствада, конгрессдэ эсэргүү ехэ демонстрацинуудые эхилхэ газарнай болоно гэжэ тоолоно.

Токиодохи уласхоорондын конгресс

ТОКИО, майн 15. ТАСС-ай тусхай корр. Л. Маркелова ингэжэ дамжуулна:

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар уласхоорондын конгресс дээрэ мүнөөдэр секцинүүд хүдэлмэрилжэ эхилээ. Элдэб оронуудта жэлэй турша соо хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдэй шухалын шухала үрэ дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Хэмэл одонуудай хойноһоо ажаглаха уласхоорондын албан газарые нарижуулан һайжаруулгатай холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Советскэ Союзэй, США-гай, Франциин, Англиин, Японой эрдэмтэд хабаадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: национальна гвардиинхид Питтсбургын үйлсэнүүдтэ харуулда гараад ябана. Негрнүүдтэ эсэргүүгээр сэрэгэй хүсэ хэрэглэхэ гээшэ капиталис Америкын гол онол аргань болоно.

АП-гэй — ТАСС-ай телефото.

ХИТАДТА БОЛОЖО БАЙҺАН ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД Т[illegible]

«Соёлой хубисхалда» эсэргүүсэлтын түхэл маягай хубилаашье һаань, тэрээндэ олоороо эсэргүүсэлгые Мао Цзэ-дунай бүлэг даража шаданагүй. «Доройтоһон партиин хархис генералнууд», тайлбарилан хэлэбэл, компартиин нютаг нютагуудай урдын хүтэлбэрилэгшэд, өөрынгөө организацинуудые байгуулна, Маодо һүгэдэһэн янза түхэл үзүүлбэшье, үнэндөө тэрэнэй һургаалые бэелүүлхэ хэрэгтэ эсэргүүсэнэ, «ойрынь саратнигуудтай» тэмсэнэ гээд провинцинуудай хэблэл, Хитадай радиостанцинууд мэдээсэнэ. Газетэнүүдэй баталан бэшэһэнэй ёһоор тэдэнэр зарим «ревкомуудта» шурган ороод, засагай эдэ шэнэ органууд дотоо «Маогой штабта» эсэргүү тэмсэл үргэлжэлүүлнэ.

«Агуухэ залууршын» түрэһэн нютаг болоһо Хунань провинцидашье «Маогой штабта» эсэргүү тэмсэл хэдэг. маоистскэ комитедэй хэмжээ ябуулгануудые таһалдуулдаг, «соёлой хубисхалай» үедэ газаашалагдаһан партийна ба захиргаанай кадрнуудые сагааруулха эрилтэ хэдэг хүсэтэй организаци бии гээд «Хунань жибао» газетэ апрельдэ бэшээ һэн. Энэ организациин бодото хүтэлбэрилэгшэнь КПК-гай провинциальна комитедэй секретарь Ван Янь-чунь болоно гэжэ газетэ нэрлэһэн байха юм. Хунаньска радио майн 12-то ингэжэ мэдээсээ. Хунаниин хунвэйбинүүдэй ба цзаофанинуудай элдэб организацинууд «хоорондоо тэмсэл хэнэ», юуб гэхэдэ, «олон революционернууд консервативна үзэлтэй байна» гэһэн тобшолол провинциин «ревкомдо» болоһон тусхай зүблөөн хэһэн байна. Партийна организацинуудые, тэдэнэй дүүргэдэг үүргые һэргээхын түлөө оролдолго гаргадаг бүхы хүнүүдые мүнөө Хитадта «консерватор» гэжэ нэрлэдэг байха юм.

Сычуань провинцида (тэндэ маоистнууд мүнөө хүрэтэр өөрынгөө «ревком» байгуулжа шадаагүй), цзаофанинуудай зарим отрядууд ажалһаа гаргагдаһан партийна хүтэлбэрилэгшэдые тэхэрюулхэ эрилтэ хэнэ гээд «Сычуань жибао» газетэ сошордуу мэдүүгээр бэшэнэ. «Соёлой хубисхалай» үедэ хэһээлтэдэ хабаадуулагдаһан хүнүүдэй «хэрэгүүдые шэнээр хаража үзэхын түлөө аюултай һанамжануудта» эсэргүү митингнүүдые маоистнууд олон провинцида мүнөө үнгэргэнэ.

Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор Шаньси провинцида байгуулагдаһан «ревкомые» Пекинэй мэдэртэр гурба һара үнгэрөө. Энэ үедэ ревкомдохи» засаг нэгэ бүлэгһөө нүгөөдэ бүлэгэй гарта орожол байдаг байгаа. Засагай нэгэ бүлэгһөө н[illegible] гэй гарта орохо тудам т[illegible] «гуримгүй ябадал» бол[illegible]

Ниислэлдэ арсалдаа [illegible] таһалгаряагүй болоно. [illegible] Пекинэй велосипедэй з[illegible] фанинуудай организа[illegible] партийна хүтэлбэрил[illegible] жа роһон байха юм. [illegible] частьнууд эльгээгдэх[illegible] лоо. Тэдэ «нүһа адхара[illegible] даа» хэһэнэйнгээ һүүж[illegible] маоистскэ «ревком» [illegible] «Жэньминь жибао» [illegible] мэдээсээ һэн.

«Пекинэй үгэсэлгэ»[illegible] най һамган Цзян Цин [illegible] һэн хэбэртэйгээр Хитад[illegible] ра үлүүтэй саг соо шүүж[illegible] шэдэг байгаа. Хитадай ар[illegible] бай начальник Ян Чэн-[illegible] рэгэй хүсэнүүдэй пол[illegible] Лицзинь (хоюулан КП[illegible] сэрэгэй комитедэй гэшү[illegible] гарнизоной командалаг[illegible] гэгшэд тус үгэсэлгые [illegible] гэжэ нэрлэгдэһэн байх[illegible] тушаалнуудһаа булта[illegible] һан байгаа. Солда[illegible] хунвэйбинүүдэй митинг[illegible] тор боложо, тэдээн дэ[illegible] шэд, жэшээнь, гүрэнэй [illegible] хиха министр Се Фу-ч[illegible] шэдые һамна бута сохих[illegible] Энэ «Пекинэй үгэсэлгэ[illegible] янай замхажа үрэе[illegible] Шанхайн хэрэг» [illegible]

Ли Шунь-чжи, «хоёр[illegible] кадрова хүдэлмэрилэгшэ[illegible] бүлэг Шанхайда майн 5-[illegible] лэһэн» байна. Лю Шао-[illegible] Хитадтахи «агентнүүдэ[illegible] Шанхайн горкомой нэгэ[illegible] гарь байһан Чэнь Пи-[illegible] тээнь ажалһаа гаргагдаһа[illegible] ба Цзянсу провинциин [illegible] сад хүтэлбэрилэгшэтэй [illegible] байгаа гэжэ тэдэнэр [illegible] ха юм.

(ТАСС, [illegible]

Браззавильда урбалта хэхэ һэдэлгэ гаргагдаба

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Президент Массамба-Дебын толгойлдог Конгын Республикын правительствые унагааха һэдэлгэ майн 13-най һүни Браззавильда хэгдээ.

«Европеец толгойлогшотой бүлэг хариин хүлһэншэд» Конгын ниислэлдэ һүни буутаад, революционно правительствые унагааха зорилгоор сэрэгэй частьнуудай дунда үймөө татаха һэдэлгэ хээ. Гэбэшье Конгын армиин офицернүүдэй һэримжэ ехэтэй байһанай ашаар хүлһэншэд арестовалагдажа, буу зэбсэгынь хураагдаһан байна гээд информациин министр Андре Омбесса радиогоор үгэ хэлэхэдээ мэдээсээ.

Дипломатическа харилсаагаа таһалдуулба

НЬЮ-ЙОРК, майн 15. (ТАСС). Заанай Яһата Эрье гэжэ оронтой Нигери дипломатическа харилсаагаа таһалдуулба. Энээн тухай Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Лагосһоо мэдээсэнэ.

«Биафра республика» болобобди гэжэ өөрыгөө нэрлэһэн Зүүн Нигериин засаг түрые Баруун Африкын энэ оронной мэдэрһэнэй һүүлээр Заанай Яһата Эрье гэжэ оронтой дипломатическа харилсаагаа таһалдуулха гэжэ Нигериин правительство шиидхээ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ[illegible]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Түрүүшүүлэй дүнгүүдээр зоригжогты!» гэһэн түрүү бэшэг. Оньһожоруулагдамал лугомелиоративна бригада, отрядуудай 1968 оной социалис мүрысөөнэй гурим тухай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Шэнэ техникэ зүбөөр ашаглаха» гэһэн А. Доболовой корреспонденци. Бюрокрадуудтай үсэд шаңгаар тэмсэхэ тухай асуудалаар С. Андрусенко, А. Субботин гэгшэдэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: Редакцида ерэһэн бэшэгүүд. Дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Номой шэнжэлэл. Спортын һонин. Эрдэм наукын һонин.

Манай адрес, телефону[illegible]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редактора— приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редак[illegible] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря— отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства— 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышлен[illegible] строительства—61-35, советского строительства и быта— культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-8[illegible] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, [illegible] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ. типография Управления по печати [illegible] вете Министров БурАССР.

Н-04488.

Зак. [illegible]